

אזהרה:

גליון תקופתי להאדיר
לחזק ולעודד את ההליכה
בתורות רבינו הק'

גליון 1 ♦ מר חשוון תשפ"ג

געגועים לבעל השדה

שיחה יוקדת ומאירת לב ברוממות
קדושתו העליונה והנשגבת של רועה
הרועים בעל השדה שנשאה הרב החסיד
המופלא רבי שמואל הורביץ זצ"ל
ביומא דהילולא דרביה"ק

Ben Haim

תיאור נסיעתו לאומן על ר"ה בהאי שתא של
אחד מחבורת תמימי דרך באור תורה ס"ה

אור בהירות הדרך

זוכי עיניים

4

שיחת קודש

שיחה עמוקה מקיפה ונלהבת בכוחו העליון והנשגב של בעל השדה מאת החסיד המופלא רבי שמואל הורוויץ זצ"ל

11

נקודה למחשבה

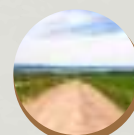
ההתחברות לבעל השדה ותורתו היא בעצימת העין מחיזו דהאי עלמא

13

ההולכים בתורת ה'

רחשי והגיוני לב של אחד מההולכים עם התורה הזמנית ס"ה המאיר את הקורות איתו בדרך הנסיעה לציון הק' על ראש השנה

17

התנוצצות

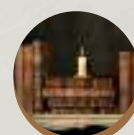
רשימו ממראה זריחת הבעל השדה אודות אחדות התפילה

19

מאורות נתן

גילויי הביאורים החבויים בעמקי החידושים שבליקוטי הלכות שעל תורה ס"ה

23

אשכילה בדרך תמים

תובנות מאירות העולות מעמקות קשרי התורה הנלמדת "ויאמר בועז אל רות"

28

מהנעשה והנשמע

רשמים קצרים מפעילות 'תמימי דרך' ולטייל בתורתו בהפצת התורה הזמנית

בסיוע

עורכים ומשתתפים: אליהו נהרי,

חיים אנשין, ישראל יצחק ברוין.

לקבלת הגיליון ויצירת קשר בתא קולי:

077-534-2262

a029950018@gmail.com

עיצוב גרפי ועימוד: פיילנט

gp545464@gmail.com | 054-84-02670

הו"ל ע"י

(נחלת חן ע"ר)

לטייל
בתורתו

פרויקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקוטי מוהר"ן

מבוא

"וגודל יופי השדה וגידוליו אי אפשר לספר אשרי עין ראתה זאת"

בעיני הצופיות והמאירות המסתכלות ומביטות עלינו להביאנו אל שורשינו ותכליתנו הנכספת.

וכאשר מאיר בנשמות התכלית הנצחית הם מתחברים באהבה מופלאה, ומאירים יחד כבראשית בריאתם באור יקרות מאין כמוהו, "וגודל יופי השדה וגידוליו אי אפשר לספר, אשרי עין ראתה זאת", ומכל זה מתהווה ומתחולל וניעור המחול המקווה שיהיה לצדיקים לעתיד לבוא, שיזכו לראות ולצפות עין בעין בהגלותו יתברך מבעד לזיו היופי והפאר של נשמות ישראל.

ואולם, אם על כל דברי תורה אמרו חז"ל שהם צריכים חיזוק, קל וחומר אמורים הדברים כלפי דברי תורתו של הנחל נובע מקור חכמה, השגות אלקות שנלקחו ממקום שלא שזפתו עין אנוש, והינם מאורה יסודה וקיומה של תורה, שהם זקוקים לחיזוק ועידוד תמידי, כי על כן, מגודל מעלת כח קדושתם מרום גובהם הרי שלמען לא תינטל הבחירה רובצת סביב לימוד כבודות עצומה, וכאשר הפליא להודיע על כך הוא בעצמו כפי שכותב מוהרנ"ת זי"ע (שיחות הר"ן קפה):

"וְשִׁמְעֵתִי מִפִּי הַקָּדוֹשׁ בְּפִרוֹשׁ שְׁאֵמַר כָּל מַה שְּׁאֵנִי מִצְוָה לַעֲשׂוֹת הוּא כְּבֹד מְאֹד לַעֲשׂוֹת וְכו'."

"וּמִי שֶׁזָּכָה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו הָיָה רוֹאֶה קֶצֶת מֵעֵין זֶה. וְלֹא הָיָה לְרַבְּנוּ זְכוּנוֹ לְבָרְכָה שׁוּם מְנוּחָה כֹּל יָמָיו אֶפְלוּ רָגַע אַחַת, כִּי הָיָה לוֹחֵם מִלְחָמוֹת ה' בְּכָל עֵת וּבְכָל רָגַע וְאִי אֶפְשָׁר לְהֶאֱרִיךְ וּלְסַפֵּר בְּזֶה מִכְמָה טַעֲמִים וְזֶה הָיָה עֵנֶן הַמַּחְלֵקֶת הַגְּדוֹלָה שֶׁהָיָה עָלָיו וְכו'."

"אֲבָל אֶף-עַל-פִּיכֶן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָיָה בְּעֶזְרוֹ תָמִיד וְזָכָה לַעֲלוֹת עַל-יְדֵי זֶה בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת לְמַעֲלוֹת וְהַשְׁגוֹת גְּבוּהוֹת מְאֹד אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמָעוּ וְלֹא נִרְאוּ וְכו'."

"וְגַם עֲכָשְׁיוֹ עֲדִין מִנַּח כָּל מִינֵי כְּבֹדוֹת לְלִמּוּד סִפְרָיו הַקָּדוֹשִׁים וְיֵשׁ עֲלֵיהֶם כְּמָה מְנִיעוֹת אֶפְלוּ מִי שֶׁזָּכָה לִידֹעַ מִרְבֵּנוּ זְכוּנוֹ לְבָרְכָה וְרוֹצֶה לְלַמֵּד אוֹתָם יֵשׁ לוֹ כְּבֹדוֹת גְּדוֹל וּמְנִיעוֹת רְבוֹת מְאֹד כִּידוּעַ בְּחוֹשׁ לָנוּ. וְגַם עֲדִין הָאוֹר נֶעְלָם וְנִסְתָּר."

אכן, לשם כך נוסד ונועד גליון "אתהלך" היוצא זה עתה לדרך ורואה אור על ידי ארגון "תמימי דרך" לחזק ולאמץ את הלימוד והשקידה, העיון וההתעמקות וההליכה בתורותיו הקדושים, להאיר את דרכי הלימוד בהם, ובעיקר ללוות את לימוד התורה הזמנית בשיחות ומאמרים שיאירו את פינות ופנימיות התורה, להזריח את אמתת אורו ונצחיותו של אור האורות ולהצית את הכיסופים והגעגועים אליו בשלל גוונים ומדורים.

במשך החודשים האחרונים זכו רבים רבים מאנשי של הנאמנים של בעל השדה העליונה לילך ולטייל יחדיו לאורכה ולרוחבה לעומקה ולרומה עם תורה יקרה ונפלאה.

הלוא היא תורה ס"ה "ויאמר בועז אל רות" - בה גילה וחשף ושיתף אותנו הצופה הגדול איש האלקים בתעלומות מפעלותיו הנשגבים שעושה עם כלל נשמות ישראל האילנות היקרים לתקנם ולהחיותם ולהביאם אל שלימות תכליתם הנצחית.

תורה שעמה הכינו עצמם לקיים את אדיר חפצו לבוא אליו אל מקום אחריתו וגניזתו על ראש השנה, איש לא יעדר, והיא שהאירה והמתיקה להמוני הנוסעים את טלטול כל אורך הדרך לציון הקדוש.

תורה שהגו והשתעשעו בה יומם ולילה ובכל עת מצוא, והגדילו לעסוק בה ברוב עם ובהדרת מלך במחיצתו בשיבה שעל קברו, ובאמצעותה התקשרו אליו באהבה ובביטול ביתר שאת ויתר עוז.

תורה שהמשיכה להתנוצץ בקרבם כל ירח האיתנים והפיחה חיות, חיבור והתחדשות ברוממות קדושת הימים האלו ודבקות הלב בשפע מצוותיו, וביותר התעצמה שבעתיים ובכפל כפליים שמחת החגים והרגל, והשתלבה כאש בגחלת בהתגלות תורת בחיר צדקיא כששמחת עולם על ראשם.

וגם בימים אלו, עוד מרחשין שפתותיהם של הלומדים די בכל אתר ואתר בנפלאות קשרי התורה, וקשה עליהם פרידתן ממנה.

ובטוחים אנו, שעצם קיום רצונו הגדול, לעסוק בלימוד ספרו הקדוש, לעיין ולהעמיק ולהניב פירות מיניה וביה במאמרו הק', לילך ולהתבודד בהם כל חד לפום דרגיה, האירה בוודאי את עיני אור האורות בעל השדה הקדושה, להפוך את 'שדה בוכים' מרירות הבלי עולם הזה, ל'שדה צופים' וגן עדן לכל ההוגים ומסתופפים בצילו ושותים לרוויה ממימי תורתו הק'.

ואמנם, התורות הללו של בעל השדה הם אלו שבכוחם לחבר את נשמותינו אל התכלית, לרפא בהם כל חולי, להמציא מתוכם מזור לכל פגם ומכאוב, ולהצמיח את ישועתינו.

שם בינות למשעולי התורות וערוגות הבושם שבהם, כשהולכים ומתחברים אליהם עם ליקוטי אותיות ותיבות התפילות העצמיים של כל אחד ואחד - מתחילים לטעום מעט דמעט מנועם האור הגנוז של בעל השדה רוח אפינו משיח ה', ולהתוודע ולהתראות

נפלאות כוחו של "בעל השדה"

שיחה מופלאה ונלהבת מלאת תבונה ודעת ויראת ה' זיקוקין דנורא
שיצאו בשלהובין דרחימותא מפי הרב החסיד רבי שמואל הלוי הורוויץ זצ"ל
ברוממות גדולת כוח קדושתו הנשגבת של 'בעל השדה' הנחל נובע מקור חכמה זיע"א
וקדושת תורתו העליונה ועוצם מעלת ההתקשרות אליו

סובבת והולכת ומיוסדת על אדני מאמר "ויאמר בועז אל רות" בליקוטי מוהר"ן קמא סימן סה¹

מתוך משא קודש ביומא דהילולא של רבינו הק' שנת תשכ"ט

"וגודל יקר יופי השדה וגידוליו אי אפשר לספר"

אומר רבינו הקדוש: "דע שיש שדה",
זה הוא ה'חקל תפוחין', אותו 'חקל
תפוחין' שאנו מדברים ממנו, שהוא
השכינה הקדושה. "ושם גדלים
אילנות ועשבים", 'אילנות' הם
הנשמות הגדולים. רבינו הקדוש
אומר בתורה אחרת שבנשמות
יש ענפים, ויש ענף מן הענף,
ויש עלים, וכו'. 'ועשבים' הם
הנשמות הקטנות, בתורה י"א
אומר רבינו הקדוש שזה כנגד
'יחודא עילאה ויחודא תתאה',
'יחודא תתאה' זה עשבים, ו'יחודא
עילאה' זה אילנות.

"וגודל יקר יופי השדה וגידוליו אי אפשר לספר",
אי אפשר לספר כלל את יקר מעלתה וקדושתה של נשמת
ישראל, ה'עשבים דאיתרביאו בגן'. רבינו הקדוש הרי אומר
בתורה אחרת, 'שנשמות ישראל הם 'עשבים דאיתרביאו בגן',
גן התורה, נשמות ישראל גדלים בגן התורה. ואת החיות שלהם,
ואת השפע שלהם, הם מקבלים מה'נהר יוצא מעדן להשקות
את הגן', מהשורש, מהשכינה, שהיא משקה את הגן הזה.

זהו הענין מה שאכן כותבים הספרים הקדושים הרבה, שהאדם
הוא כמו צל בעולם הזה... הוא לא חי לנצח... העולם הזה הוא
הרי רק 'פרוודור'. והרי רואים את זה בחוש, הרי שומעים
בכל יום שזה מת וההוא מת... הוא הספיק לעשות בעולם
הזה מה שהספיק לעשות, הוא תיקן מה שהיה צריך לתקן,
הוא חטף מה שהיה צריך לחטוף, והוא חוזר לשם, לשורש,

גדולתו של משה רבינו! - - -

הצדיק הוא בעל השדה, וכל כלל ישראל הם בחינת
השדה. והצדיק הזה שהוא בחינת משה, הוא
שורש נשמות ישראל, וכל נשמות ישראל
נמשכים ממנו. רבינו הקדוש אומר
בתורה נ"ד² שמהצדיק נמשכים כל
הנשמות, בבחינת "משא ומתן",
"משא" - הוא "נושא משך הזרע",
הוא נושא את כל הנשמות, ו"מתן"
- הוא מוסר אותם לכנסת ישראל,
ואזי כנסת ישראל מחלקת אותם.

רבינו הקדוש הינו ה"בעל השדה",
וכל מה שעבר עליו, כל היסורים
שעברו עליו, הכל הוא בשביל לתקן את
נשמות ישראל. שכן בשבילו לא היה צריך
רבינו הקדוש כלום, הרי על משה רבינו כתוב
שלצורך עצמו לא היה זקוק לכלום, אלא מה -
רק עבור כלל ישראל, לתקן את נשמותיהם.

רבינו הקדוש לקח על עצמו את ענין תיקון הנשמות³, הוא
נסתלק מחמת תיקון הנשמות, ובעבור זה הפסיד את אשתו
ואת ילדיו, את בנו הקדוש שלמה אפרים, את ה"ספר הנשרף".
הכל הפקיר בשביל תיקון הנשמות, לתקן את נשמות ישראל.

וזהו גם כן הענין של "אומן", ציונו הקדוש של רבינו הקדוש,
ששם מונח באמת הענין של תיקון הנשמות, שרבינו הקדוש
הבטיח שיתקן את כל מי שיבוא לשם. הוא תיקן שם את כל
הנשמות, והוא עדיין מתקן שם את כל הנשמות עד עצם
היום הזה.

הצדיקים הם מתקנים את הנשמות, כל תיקון הנשמות תלוי
בצדיק! - - -

נעתק ונערך והופיע לראשונה בגליון "מאור הנחל" ותשואות חן חן להם.

2. קמא.

3. חיי" מוהר"ן סי' כח; קנא.

4. תורה ח'.

1. נעתק ותורגם מסרט הקלטה יחיד ומיוחד שהתגלגל לידיו
בהשגחה עליונה. כדי לשמר את מקוריותם של הדיבורים
השתדלנו לתמלל ולערוך את הדברים קרוב ביותר לסגנון אמירתם
כפי שיצאו בדחילו ובשלהובין דרחימותא מפי רבי שמואל ז"ל.

כי העיקר הוא התקרבות לצדיק!!! - - -

ובזה תלויה הגאולה השלימה בכלליות ובפרטיות, ביאת המשיח זוהי הרי הגאולה הכללית. ו'גאולת הנפש', הגאולה הפרטית של כל אחד, בבחינת "קרבה אל נפשי גאלה", זהו גם הכוונה בפסוק זה: האדם הרי צריך לגאול את נפשו שלו, שהנפש שלו תגאל⁸. והשי"ת הרי מסתכל ומצפה על כל נפש ונפש⁹. למה הוא לא מביא את משיח? - כי אצל השי"ת יותר חשוב מביאת המשיח שיהיה נגמר כבר 'תיקון הנשמות'. אז הוא צופה ומביט שתבוא עוד נשמה.. שלעוד נשמה יהיה התיקון.. וכל זמן שעדיין לא נגמר תיקון הנשמות אזי אצלו לא חשוב להביא את משיח, כי הלא כשיבוא משיח יהיו "ימים שאין בהם חפץ". משיח אכן יתקן את העולם, הוא יתקן את החסרון שאי אפשר לתקן בשום אופן - את זה הוא יתקן. אבל מה שאפשר לתקן לבד זהו ענין אחר לגמרי!.. אחרי שמשיח יבוא זה הרי בחינה כזו שאין בחירה, תהיה אמנם בחירה אבל היא תהיה פשוטה יותר. אבל כשזוכים לתקן לפני זה, הוא משהו אחר לגמרי לגמרי!..

דווקא עכשיו, בזמן הזה! דווקא בתוך החושך! בתוך החושך! כמו שכתוב "שאינן מקבלים גרים לימות המשיח", דווקא "מי יגור אתך עליך יפול", זה שהוא אצלך "גר", אז כשהוא עדיין "גר", בשעה שעדיין עובר מה שעובר, זה מה שנשאר. כי העיקר הוא 'גאולת הנפש'.

וכל זה תלוי ועומד בהתקרבות לצדיק!!! - - -

הנשמות כולם זקוקים לבעל השדה

וממשיך רבינו הקדוש ואומר: "וגם אפילו נשמה גדולה שבה תלויים כמה נשמות, לפעמים כשהיא יוצאת לחוץ, קשה לה לחזור לשם". זהו אכן אותו ענין שאנו מדברים עליו. ר' אברהם מביא ב"ביאור הליקוטים" ש'תיקון הנשמות'.. אפילו הצדיקים הגדולים ביותר מוכרחים הם להגיע לצדיק בחינת משה. אפילו אהרן הכהן, אפילו הצדיקים הגדולים ביותר, כל הצדיקים, אינם יכולים לבוא לתיקונם רק עד שמשה יתקן אותם.

אנו רואים הרי את הגדולה של משה רבינו. אפילו 'יהודה'.. - 'יהודה הרי היה ה'מלכות' - הוא התוודה לפני יעקב אבינו... וגם היו אז שם ועבר, והוא התוודה לפניו, והם לא יכלו לתקן אותו בתכלית. הם אמנם תיקנו אותו, אמנם כבר היה לו התחלת

זהו הענין של
"אומץ", ציונו
הקדוש של רבינו
הקדוש, ששם מונח
באמת הענין של
תיקון הנשמות,
שרבינו הקדוש
הבטיח שיתקן את
כל מי שיבוא לשם.
הוא תיקן שם את
כל הנשמות, והוא
עדיין מתקן שם את
כל הנשמות עד עצם
היום הזה

כל תיקון העולם
לא יכול להיות רק
על ידי משה, והוא
יורד בכל דור ודור
בשביל לתקן את
העולם, אבל בשביל
עצמו - רבינו

הקדוש ענה ואמר:
"בשבילי, אין לי
כלום מה לעשות",
רק בשביל העולם,
רק בשביל העולם,
זה הוא הצדיק,
הצדיק שהוא
בבחינת משה אין לו
בשביל עצמו כלום,
רק בשביל העולם

בחזרה לשדה - אם הוא זוכה לחזור לתוך השדה - ו"כבוד ה' יאספך", אם אמנם זוכין לכך ש"כבוד ה' יאספך" הרי זו זכיה גדולה עד מאד. ובאמת כל זמן שעוד חיים, וצריך הרבה לבקש מהשי"ת שנאריך ימים, שנוכל לעשות ולתקן הרבה.

רבינו הקדוש אומר שהשי"ת אף פעם לא עשה לי דבר כזה שיקח לי את אחד ממקורבי קודם שאתקן אותו בשלימות - הרי עוד פעם להתגלגל אינו טוב, על כן צריך לראות עכשיו בעולם הזה לגמור ולעשות הכל, שכשנבוא לעולם הבא נוכל כבר תיכף לחזור לשורש, ולא נצטרך להתגלגל עוד הפעם רחמנא ליצלן.

בכך רואים אנו את הגדולה של משה רבינו. בעוד שכל הצדיקים אפילו הגדולים ביותר כמו אהרן הכהן וכו' באו לעולם בשביל לתקן במשהו את עצמם, כמובא ב"שער הגלגולים". הרי שמשה רבינו לא היה צריך לתקן שום דבר, ואף פעם הוא לא צריך להתגלגל ולחזור לעולם בשביל עצמו, רק הוא יורד בכל פעם לתקן את העולם.

כל תיקון העולם לא יכול להיות רק על ידי משה, והוא יורד בכל דור ודור בשביל לתקן את העולם, אבל בשביל עצמו - רבינו הקדוש ענה ואמר: "בשבילי, אין לי כלום מה לעשות" רק בשביל העולם! רק בשביל העולם! זה הוא הצדיק, הצדיק שהוא בבחינת משה אין לו בשביל עצמו כלום, רק בשביל העולם! - - -

תיקון הנשמות! תיקון הנשמות!!! - - -

"קרבה אל נפשי גאלה"

השי"ת הרי רצה 'משכון', זהו הצדיק האמת. הצדיק האמת, בחינת משה, משיח, הם ערבים להשי"ת שהם יתקנו את העולם. אם לא 'ערבים' אלו, היה העולם נהיה 'תוהו ובוהו'! אם לא 'ערבים' אלו, לא היה השי"ת בורא את העולם!

אבל אלו הנשמות שאכן זוכים להתקרב לצדיק הם ענין אחר לגמרי! כמו שכתבו בפירוש שהדורות של משה רבינו זכו באופן אחר לגמרי¹⁰. וכן בדורות של רבי שמעון בר יוחאי, אז הרי אפילו ילדים קטנים גילו סודות התורה.

אלו שהם מקורבים לצדיק... הם ענין אחר לגמרי!.. הם זוכים למעלה עליונה מאד!.. ענין אחר לגמרי! הם 'אילנות', אבל יש 'עשבים' גם כן.. (כלומר אלו שאינם מקורבים לצדיק).

5. ער האט זיך אפגיטאן וואס ער אט זיך אפגיטאן אויף די וועלט.
6. ער האט אריינגעהאפט וואס ער האט געדארפט אריין חאפן.
7. חיי מוהר"ן סי' שז.
8. האבין גאר אנדערש זוכה גיווען.
9. אז זיין נפש זאל ווערן אויסגלייזט.
10. קומט דאך אויס אויף יעדן נפש.

התיקון. אבל לתקן אותו בשלימות - מוכרח לבוא משה.. ואף שהוא לא התוודה לפני משה, הרי שכשרק הזכיר משה את הווידי שלו, על ידי זה תיקן אותו! רבינו אומר שהצדיק בדיבור בעלמא הוא יכול לתקן את כל המתים, הצדיק מביא את כולם לשורש. זוהי הגדולה של משה! - - -

הביטול אל התכלית

רבינו הקדוש מדבר בתורה זו מענין ה'ביטול אל התכלית', ה'ביטול' הוא הדבר הגבוה מהכל! הכוונה של 'ביטול' הוא: 'הוא לא יודע כלום, הוא מוסר עצמו לגמרי להשי"ת!' - "הנשמה שלך והגוף שלך עשה למען פעלך" עשה מה שאתה רוצה!..

אנחנו לא יכולים לעשות כלום, אנחנו מוסרים עצמינו לגמרי להשי"ת: 'ביטול', אנחנו מוסרים עצמינו איך שהשי"ת מנהיג. אנחנו הרי לא יכולים לעשות כלום, ואין יודעים כלום מה לעשות, ואנחנו מסובכים בכל כך הרבה שונאים; היצר הרע רודף אחרי כל אחד והוא לוכד את החלושים, והרחמנות על הנשמות הוא גדול עד מאד. והשכינה לא רוצה לוותר אפילו על "שערה" של נשמה ישראלית, אפילו על "שערה" אחת לא, בשום אופן אין היא רוצה לוותר! והצדיק גם כן אינו רוצה לוותר!..

אז מה הצדיק עושה?! - הוא מאיר עלינו בחינת 'ביטול', שאנחנו מוסרים עצמינו לגמרי בבחינת 'ביטול'. ואחר כך, כשיורדים וחוזרים מהביטול, זוהי התורה.

כך היה בשעת מתן תורה. אז נתעלו כולם בבחינת 'ביטול', זה היה כל הקולות והברקים שהיה אז, וכלל ישראל נזדככו אז לגמרי מחטא עץ הדעת ומכל החטאים. והגופים שלהם הזדככו כל כך עד שמהגופים נעשה נשמות, 'ביטול', וזה הפירוש במה שאנו אומרים "אילו קרבנו להר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו", מה הוא ה"דיינו"? הרי העיקר הוא התורה?! אלא הפירוש הוא: "אילו קרבנו להר סיני", לאותו 'ביטול' ולאותם 'מניעות', ולאותו 'זיכוך', שכלל ישראל נזדככו אז כל כך, ואכן היו אז בדרגת מלאכים ממש, הרי שזה עצמו הוא גם כן מספיק... אבל הרי צריך לתת תורה, כי הרי אי אפשר להיות תמיד בבחינת 'ביטול', שאם כן יכולים חלילה להסתלק מהעולם קודם הזמן, וזה הרי לא רוצה השי"ת, שכן "ואבית תהילה מגושי עפר", דווקא כשעוד חיים בזה העולם. האדם אמנם צריך למשוך עצמו תמיד לבחינת 'ביטול', אבל

הרי צריך גם כן לחזור מה'ביטול', הרי צריך לחיות בעולם הזה גם כן, ואז כשחוזרים...

וכעין זה הוא הביאור במה שרבינו הקדוש אומר בתורה א': "להסתכל על השכל שיש בכל דבר" זה 'ביטול', הוא מסתכל רק על השכל שיש בכל דבר ואינו מסתכל על שום דבר אחר.

"לקשר עצמו אל החכמה והשכל" זה כשכבר חוזרים מהביטול, אז צריכים גם כן לא להסתכל על הגשמיות והחיצוניות שבכל דבר, ולהסתכל רק על השכל. אבל הוא הרי כבר ירד מהביטול, לכן צריך את התורה והמצוות שהם ה'רשימה' שיזכרו על ידיהם את ה'ביטול'.

ביטול של "אהבה" ודבקות להשי"ת

והביטול עצמו הוא גם כן בשני אופנים. אם זה מתוך יסורים - רחמנא ליצלן - אזי הוא בחינת 'ביטול' שהוא מוסר עצמו להשי"ת מתוך "יראה". אבל יש גם כן כזה סוג ביטול של "אהבה", דבקות להשי"ת. מוהרנ"ת בליקוטי הלכות' אומר שהביטול שהוא מתוך יראה הוא בחינת ראש השנה ויוהכ"פ. אבל סוכות, בחינת ארץ ישראל, זהו ענין של דבקות, דבקות אלקות, ארץ ישראל זה כזה מין דבקות אלקות, הוא מבטל עצמו לגמרי להשי"ת. כזה סוג געגוע להשי"ת שהצרות כבר אין מונחים לו כלל בדעתו, הוא שוכח מהם לגמרי, הכל מתבטל, הכל מתבטל, זה געגוע, געגוע זה אהבה. וסוכה היא הרי גם כן 'אהבה', 'חסד', 'אהבה וחסד'. זה הרי 'חסדים גדולים', ענין של 'אהבה שבדעת' ששם הוא 'כולו ימין', שם הכל מתבטל לגמרי. זהו בחינת 'אהבה', בחינת 'ביטול'.

אלא מה?! האדם הרי אינו יכול לאחוז תמיד באותה יראה ואהבה של ראש השנה יום כיפור וסוכות, אז כשהוא יורד בחזרה אז הוא צריך לפחות להחזיק את עצמו בדרך התורה...

הגן עדן בחינת משה ואהרן

בהמשך תורה זו מביא רבינו הקדוש מענין 'משה ואהרן'. משה זה 'ביטול'! רבינו הקדוש הרי אומר שמשה זה בחינת דעת, ומשה נכלל באין סוף, הוא נכלל באין סוף!... ואהרן הוא הגן, הוא שורש הגן, הוא הכהן גדול שורש נשמות ישראל. הצדיק האמת שהוא מאיר בכלל ישראל. הוא "שושבינא דמטרוניתא", הוא מנהיג את השכינה. הכהנים הרי נושאים את השכינה, הם מרימים את השכינה, כי המשכן

רבינו הקדוש
מדבר בתורה זו
מענין ה'ביטול אל
התכלית', ה'ביטול'
הוא הדבר הגבוה
מהכל, הכוונה של
'ביטול' הוא: 'הוא
לא יודע כלום,
הוא מוסר עצמו
לגמרי להשי"ת'
- "הנשמה שלך
והגוף שלך עשה
למען פעלך" עשה
מה שאתה רוצה

העיקר הוא שיהיה
'שבח הצדיק'. שזה
יהיה חשוב אצלנו,
שנדע שזה גבוה
מאד, שהצדיק הוא
גבוה מאד, שנרגיש
את הקדושה של
הצדיק! רבינו הרי
אומר: "שהקטנות
שלכם לא תכסה
ותסתיר את הגדולה
שלי, סמכו על
כוחי", אלו הם
'אורות עליונים'
שבהם לבד הוא
מתקן את נשמותינו

זה הרי השכינה. אפילו 'ארון הברית': "הנה ארון הברית אדון כל הארץ" זה השכינה. הכל הוא השכינה, רק שזה כזה סוג אבר של השכינה, וזה כזה סוג אבר של השכינה. וכל זה היה אהרן הכהן מזכך ומטהר. הוא הביא והקריב את הקרבנות בשביל אלו שיש להם שייכות לשכינה, כלל ישראל יש להם הרי שייכות לשכינה, אם כן צריכים הם להיות נקיים ומזוככים. אז אהרן הכהן תיקן בשורש את נשמות ישראל, את ה'חקל תפוחין קדישין'. אבל משה רבינו זה "ביטול!" - - -

כמו שאכן כתוב בזוהר הקדוש¹². שהשכינה אומרת וטענות להשי"ת על כך שכביכול זורקים אותה לכל המקומות הרחוקים וכו', והשי"ת משיב לה: "אם לא תדעי לך, צאי לך בעקבי הצאן", "בינתיים" - אומר לה השי"ת - "את צריכה להתעסק עם הנשמות ועם הכל, אבל הענין שלי, זהו נעלם ומכוסה, אי אפשר לדבר מזה כלל".

זהו הענין של הצדיק... מהשי"ת בעצמו כביכול וכן מהצדיק... מהצדיק בעצמו... מזה אי אפשר לדבר כלל! זהו אין סוף!!! - - -

האר"י הקדוש הרי כותב שמהשערות של הראש' כלל אין מדברים. ב"אידרא" אין מדברים מזה כלל... מה'אלף עולמות שמהשערות של הראש' משם אסור לדבר כלל! האר"י הקדוש הרי גילה לאין שיעור: "עתיק" ואח"כ 'אדם קדמון' וכו', הוא הרי גילה לאין שיעור... והוא אומר, שמשם, מאותם 'אלף עולמות' אסור לדבר, אסור, אסור לספר מזה... אסור לדבר מילה על זה...

רבי נתן שאל את רבינו¹³: עולם המלבוש? השיב לו רבינו: אתם נעצרתם?! אתם חשבתם שזהו כבר הקצה והסוף?! - זה הרי אין סוף! אין לזה בכלל גבול!.. זה אין סוף!..

זוהי הגדולה של הצדיק, הצדיק הולך כל פעם אין סוף, אין סוף, אין סוף, שמזה אי אפשר בכלל לדבר!.. לדבר אנו יכולים לדבר מהענין של השכינה והנשמות. השכינה זה הרי האלוקות שיש בעולם, שיש בכלל ישראל, שיש בבני אדם. השכינה היא הרי גבוהה יותר מכל המלאכים, היא ה'מרכבה', והיא הכל. אבל ההשגה הגבוהה יותר.. מהשי"ת בעצמו... על זה הרי נאמר 'כי לא יראני האדם וחי'... - - -

"ואזי טוב ויפה להתפלל"

כשלומדים את הספרים של רבינו צריכים לראות שלא יהיה "וימש חושך", רבינו אומר: "שלא יהיה 'וימש חושך'. חושבים

שזה כמו ספרי מוסר אחרים... כמו ספרים אחרים... הרי מונחים כאן אורות עליונים שרבינו הכניס בספריו כדי לרפא את הנשמות. עם מה מרפאים את הנשמות - 'דאיתרביאו בגן', שגדלים בגן התורה?! רבינו אומר שעם התורה שלו הוא מרפא את הנשמות!.. כי הצדיק מרפא את הנשמות עם התורה שלו, בזכות התורה שהוא מגלה... כמו שרבינו הקדוש אומר: "כבר לא עוזר לכם התורה אני אספר מעשיות"... בזה הוא מרפא את הנשמות, בזה הוא מתקן את הנשמות.

"ואזי טוב ויפה להתפלל", אזי התפילה היא בדבקות, כשמתפללים מתוך תורה... אזי התפילה מתקבלת באופן אחר לגמרי, זה דבר אחר לגמרי!.. רבינו אומר: כשעושין מתורה תפילה... אזי עולים להשי"ת כאלו שעשועים שמיום בריאת העולם לא היה עדיין להשי"ת, כאלו שעשועים כאותם שנעשים מזה שעושה מתורות תפילות!.. - - -

זוהי הגדולה של הענין של 'תיקון הנשמות', של 'התקרבות לצדיק'. כי אז תוכל להתפלל, ואזי תאחוז ב'תכלית', שכשכבר מגיעים לאות האחרונה.. מרגישים כזה מין חיות אלקות, שאי אפשר להפרד כלל. שכשמגיעים לאות האחרונה... הרי צריך ללכת, הרי צריך ללכת הרבה, אבל אפילו באות האחרונה שאני אזכור את האות הראשונה!..

ואותו דבר הוא גם כן בהתקרבות לצדיק, צריך לזכור את הרגע הראשון ואת הדקה הראשונה... לא רק את העכשיו... כמו שקודם שמתחילים 'בראשית' קוראים 'לעיני כל ישראל', קודם כל קוראים 'לעיני כל ישראל' אחר כך 'בראשית'. בשעת 'לעיני כל ישראל' צריך לזכור את ה'בראשית'... צריך לזכור את האלקות, את הקדושה עליונה, שיהיה קשור בכאלה רשימות, בכאלה קשרים, שכל הזמן יהיה מונח הטעם של ההתחלה!..

- - - הגדולה של הצדיק! הגדולה של הספר של הצדיק!.. כל הכח של פני הצדיק זה הקדושה שנמצא בספר של הצדיק.

עשכין דאיתרביאו בגן

והעיקר הוא 'דאיתרביאו', מה הכוונה 'דאיתרביאו'?! העיקר הוא שיהיה 'שבח הצדיק'. שזה יהיה חשוב אצלנו, שנדע שזה גבוה מאד, שהצדיק הוא גבוה מאד, שנרגיש את הקדושה של הצדיק! רבינו הרי אומר: "שהקטנות שלכם לא תכסה ותסתיר את הגדולה שלי, סמכו על כוחי", שנרגיש את הקדושה של הצדיק! שנדע שזה גבוה מעל גבוה, אלו הם 'אורות עליונים' שבהם לבד הוא מתקן את נשמותינו.

צריכים לראות
שרק יהיה לנו
התקשרות
לצדיק!... האדם
צריך כל ימיו
לכסוף ולהתגעגע
לך, זה צריך
להיות התכלית
שלו, על זה הוא
יבקש, ועל זה תמיד
תכלה נשמתו, שרק
תמיד יהיה מקושר
לצדיק!!!

ממילא כשיהיה לו
התקשרות לצדיק...
רבינו אומר: שאם
נהיה מקושרים
אליו, נראה לציון
אותו, לא תהיה
מידה אחת שהוא
לא יביא אותנו
אלוה - - -

14. ליקוטי קמא ק"י.

12. ח"ג דף יז.

13. עיין שיחות הר"ן ס' רכה.

וכמו הענין של 'תיקוני זוהר', שלומדים על אף שלא מבינים. וכמו כן ה'זוהר' - מי יכול להבין זוהר, הרי האר"י הקדוש אומר שאין אדם בעולם שיכול להבין זוהר, אלא מה, כשאומרים את הדיבורים, ואפילו כשרק מביטים ומסתכלים על הדיבורים, על ידי זה האדם מכניס בעצמו קדושה עליונה. ואותו דבר בנרות חנוכה, או בשיבה בסוכה.. הקדושה עליונה של הסוכה היא בעצמה מאירה על האדם 'אורות עליונים'. וכמו כן הקדושה של שבת. הקדושה של כל שאר המצוות..

שנדע שהקדושה של הצדיק.. שהספר של הצדיק.. אפילו עם ההבטה לבד אנו ממשיכים על עצמינו קדושה עליונה! רבינו הרי אומר: "תראה שזה לא יתגשם, כשה יוצא מפיך, שלא יהיה מזה גשמיות". הרי מונחים שם 'אורות עליונים', שנדע את 'שבח הצדיק'!..

רבינו אומר¹⁶: "האי מאן דאזל בעי אתתא ולא קיהבו ליה". אין לו טעם בעבודה.. לא הולך לו ביראת ה'. הוא רוצה יראת ה'.. הוא רוצה לעבוד על התאוות והמידות הרעות¹⁶, אבל הוא לא יכול, "ולא קיהבו ליה". העצה היא 'שבח הצדיק': אתה תתפוס את ה'תיקון הכללי', "צדיק מושל יראת אלקים", תתפוס את ה'קדושות עליונות'!..

יציאת מצרים במוחין דגדלות

רבינו הלך תמיד בדרך הזו, רק זו היא הדרך שרבינו מציל את הנפשות הקטנות, הנפשות האלו לא יכולים באופן אחר. כי הרי כשהולכים להוציא אותם, אזי הסט"א אינה מניחה להם לצאת, הסט"א אוזחת אותם, והם הרי מונחים בגשמיות וכו'. אולם כשעולים 'אורות עליונים' שם הסט"א מתבטלת לגמרי!.. ב'מוחין דגדלות' אין לסט"א שום אחיזה, שם זה נהיה בטל ומבוטל, יש להם רק אחיזה ב'מוחין דקטנות', אבל ב'מוחין דגדלות' אין להם שום אחיזה כלל.

צריך להתחיל ב'מוחין דגדלות'!.. רבינו הרי אומר בספר המידות "מוחין דגדלות קודם למוחין דקטנות". הכוונה בכך היא שהצדיק הולך בדרך הזאת, הוא רוצה לתקן נפשות כאלו שהם לא יכולים לצאת, שנפלו ל'קטנות' ל'קטנות דקטנות', אז הוא נותן להם קודם 'מוחין דגדלות'!..

וזוהו הענין של "פסח", שהשי"ת הוריד אז אור גדול¹⁷, הוא הוריד את האור של פסח, ואזי באו כולם ורצו¹⁸ לאור פני הצדיק!.. תורה הרי עדיין לא היה להם, רק את אור פני הצדיק, ועל ידי זה הם כבר יצאו ממצרים!.. והם הרגישו אז קדושה עליונה כזו, וכזה דבקות.. ואחר כך התחילו לתקן

מעט מעט¹⁹.. אבל תזכור את ה'רשימה'!.. תזכור את ה'מוחין דגדלות' שפתאום האיר לך בלילה הראשון!.. "זכרתי לך חסד נעורייך", את אותו לילה הראשון שהאירו לך את ה"פסח"!.. שאת ה"פסח" לא תשכח "כל ימי חיך - יציאת מצרים"!.. למה צריך לזכור את יציאת מצרים כל ימי חיך?.. תזכור שהשי"ת רצה להוציא אותך משם, והיה לכם כזה אור גדול מהשי"ת!.. את האור שהיה לכם הוא מצווה אתכם שתזכרו!

כשמכניסים את האור הזה אל תוכו, זהו ענין אחר לגמרי!.. שנכניס בעצמינו את האור של הצדיק! - - -

כשיש 'שבח הצדיקים' נכללים בצדיק

רבינו מביא בתורה כ"ט שה'שבח הצדיק' מרים את המוחין "כנשר יעיר קינו", אחר כך הוא מביא שם על צדקה, אחר כך על תיקון הברית וכו', והעיקר הוא 'שבח הצדיק' שהוא תיקון הדיבור. ואיך באים לתיקון הברית? - על ידי 'שלימות לשון הקודש'²⁰! ואיך באים ל'שלימות לשון הקודש' - על ידי 'שבח הצדיקים', מה היא העצה הראשונה שרבינו נותן: 'שבח הצדיקים'!

כשיש 'שבח הצדיקים'.. כשמזכירים את הגדולה של הצדיק.. אתה נכלל בצדיק! אם אתה זוכה ל'שבח הצדיקים', כמו שכתוב "ביומי דרבי שמעון", שאתה זוכה שזה "יומי דרבי שמעון".. אנחנו לא אומרים שרבי שמעון נפטר, שרבי שמעון לא נמצא עכשיו.. "יומי דר' שמעון"!.. הצדיק נמצא אתנו! הצדיק נמצא תמיד והוא מאיר ומזרח²¹.. רבי נתן מביא שאורו של הצדיק מאיר בכל העולמות וכל שכן בעולם הזה!.. כל שכן בעולם הזה הוא מאיר יותר מבכל מקום אחר!

אם מתקשרים לאור הצדיק, אזי מתרומם המוח, והתפילה כתיקונה, יש 'יראת ה', יש את התפילה. ואזי.. - כמו שרבינו אומר בתורה זו - שכשהבעל

השדה מתקן את הנשמות אזי טוב ויפה להתפלל, אזי התפילה היא ב'תכלית'.

צריכים לראות שרק יהיה לנו התקשרות לצדיק!.. האדם צריך כל ימיו לכסוף ולהתגעגע לכך, זה צריך להיות התכלית שלו, על זה הוא יבקש, ועל זה תמיד תכלה נשמתו, שרק תמיד יהיה מקושר לצדיק!!!

ממילא כשיהיה לו התקשרות לצדיק.. רבינו אומר: שאם נהיה מקושרים אליו, נראה לצייט אותו, לא תהיה מידה אחת שהוא לא יביא אותנו אליה - - -

כשמתפללים מתוך תורה... אזי התפילה מתקבלת באופן אחר לגמרי, זה דבר אחר לגמרי!.. רבינו אומר: כשעושים מתורה תפילה... אזי עולים להשי"ת כאלו שעושים שמיום בריאת העולם לא היה עדיין להשי"ת, כאלו שעושים כאותם שנעשים מזה שעושה מתורות תפילות!.. - - -

19. צו ביסאלאך.

20. ליקו"א יט.

21. און ער שיינט.

15. ליקו"א כט.

16. ער וויל זיך אויסארבעטן אין די תאוות ומידות רעות.

17. אט גיגעבן אשיין אראפ א אור גדול.

18. זענען זיי אלע גיקומען צולויפן גיין.

בהתקשרות לצדיקים יכול לבוא לדרגתם ממש

האר"י הקדוש אומר בפירוש את אותו הדבר. האר"י הקדוש אומר - וכן מובא מהבעל שם הקדוש, שהרשעים, אלו שהם נמוכים, אינם יכולים לבוא לתכליתם ולתיקונם רק על ידי גדולי הצדיקים באם יש לו שייכות²² עם הצדיק הגדול, אז הצדיק הגדול הזה מתקן אותו! אבל באם לא, אין הוא יכול לקבל את תיקונו.

זה גם כן אותו דבר²³. האר"י הקדוש שואל: איך יכול להיות שאם קודם שהאדם חטא הבע"ד לכד והכשיל אותו, ואז כשכבר חטא והנשמה מונחת בין שיני הס"מ, איך הוא יכול לשוב ולחזור לשרשו. ועוד, הרי כתוב "יכול כל אדם להיות כמשה", "יכול כל אדם להיות כאברהם אבינו". ורבינו הרי אומר שכל אחד יכול לעבד עצמו²⁴ ולהיות "כמוני ממש".

בספר הת' הרי מובא שאפילו "בינוני" לא יכול כל אחד להיות, וכל שכן "צדיק", ומספרי רבינו אנו הרי רואים שעם התבודדות ועם כל שאר העצות אפשר לזכות ולהיות צדיק גדול, ועל פי האר"י זה גם כן כך, "יכול כל אדם להיות כמשה", "יכול כל אדם להיות כאברהם אבינו", אומר האר"י הקדוש: איך דברים אלו יכולים להיות?! - הרי משה הוא כל כך גבוה, על אברהם אבינו לבד, כותב בעל ה'שבט מוסר' שאפילו אם אנשים יעבדו אלף שנה לא יזכו למדרגת אברהם אבינו, אלף שנה רצוף הוא לא יפסיק מלעבוד בעבודת ה' הוא לא יגיע למדרגת אברהם אבינו, וכל שכן יצחק, וכל שכן יעקב...

"יעקב בחיר שבאבות", על יעקב כתוב "יעקב חבל נחלתו", עד יעקב היה הכל מעורבב²⁵, על ידי חטא אדם הראשון נגרם 'חורבן עולמות', ונתערבבו כל הנשמות. זה כל חטא עץ הדעת, הוא ערבב טומאה עם טהרה, טוב ורע. הוא ערבב את כל הנשמות טוב ורע ביחד, וזה כל העבודה של העולם צריכים לדעת לברר את הטוב והרע.

הכלל שאדם הראשון התחיל לעבוד, ונח עבד, ובא אברהם אבינו עם שרה ועבדו, יצחק עם רבקה עבדו. עד שבא יעקב.. הוא עשה את התיקון הראשון. "יעקב חבל נחלתו" הוא בירר את כל נשמות ישראל לחוד, ואת הנשמות האחרות הוא השאיר לסט"א. זה מה שפעל יעקב אבינו, אף אחד לא יכל לפעול את זה, רק הוא הוציא ובירר את הנשמות, יעקב הוא שורש נשמות ישראל, העולם עומד בזכות יעקב!

וכנגד משה.. הרי מה שזכה יעקב בנפש זכה משה בגוף! - כך אומר הזוהר הקדוש. מה שיעקב זכה לאחר ההסתלקות, זכה משה בחייו! משה הינו 'מלגו', ויעקב הוא 'מלבר'. הגוף של משה זה הנשמה של יעקב האם אפשר להבין את זה?! מהי הגדולה שבין צדיק אחד לחבירו?!.. כאן אָנו רואים את הגדולה של הצדיק!

ואם כן איך אפשר לומר שאחד יכול להיות כמו משה - - -

על כך אומר האר"י הקדוש²⁶: כשנשמתו של האדם חשה במרירות בגלל שהיא רחוקה מהשי"ת, אזי אם האדם עושה מצווה שהצדיק הזה עשה, אז הצדיק נתלבש בו והוא מסייע לו לקיים את המצווה. ועוד דבר שזה העיקר אומר שם האר"י הקדוש: כשהוא מעורר רחמים אצל השי"ת ורוצה לחזור בתשובה. והרי בעל תשובה מר לו כל כך, והוא מעורר רחמים. אזי השי"ת יש לו רחמנות עליו והוא שולח לו ב'עיבור' נשמה, איזה נשמה שהוא זוכה לקבל²⁷, או נשמת משה, או נשמת רבי שמעון בר יוחאי - כך הוא מזכיר, שני נשמות אלו - נשמות אחרות אינם יכולים לתקן, רק נשמת משה או נשמת רשב"י - האר"י הקדוש הרי היה מרבי שמעון בר יוחאי - שולחים לו את הנשמה - איזה נשמה שהוא זוכה לקבל²⁸ - והנשמה הזו נכנסת בבחינת 'עיבור' והיא עוסקת עמו, ניצוץ של הנשמה הזו נכנסת בתוכו.

וזוהו הענין של התקרבותנו לרבינו, שבזה שרבינו קירב אותנו אליו, ואנו התקרבתנו לרבינו, על ידי זה נכנס בתוכינו אבר וניצוץ ממנו! - - -

רבינו יכול לעזור לבעל בחירה

רבינו אומר: "אם תצייתו אותי".. ועוד אומר "הרי שברו אותנו כחרס הנשבר, חשבתו שיהיו כאלה מוחות שמששת ימי בראשית לא היה". (עיין חיי מוהר"ן נסיעתו ושיבתו באומן מ"ד) ורבינו הרי רצה לעשות מאתנו "כמוני ממש", ומה שרבינו רצה הוא יוכל לעשות!!! מה שרבינו רצה לעשות, אז הוא לא רק רצה.. הוא רצה, והוא יעשה!!! "בהתחלה אני

מברך אבל אחר כך אני נותן במתנה!²⁹, אם רבינו רצה - זה יהיה!!! אבל בינתיים.. מה טוב שזה כבר יהיה תיכף, שזה יהיה מתוך הבחירה שלנו. אבל בין כך זה יהיה בכח של הצדיק!

וכפי שהאר"י הקדוש אומר שם שאם הוא אינו מציית לאותה נשמה, אזי היא יוצאת - כי ה'עיבור' הוא הרי לא 'גלגול'. 'עיבור' מתי שהוא רוצה הוא נכנס, מתי שהוא רוצה הוא יוצא - אבל אם הוא נשמע לה, אזי הנשמה הזו עוסקת עמו³⁰,

זוהי הגדולה של הענין של 'תיקון הנשמות' של 'התקרבות לצדיק'. כי אז תוכל להתפלל, ואזי תאחז ב'תכלית', שכשכבר מגיעים לאות האחרונה, מרגישים כזה מין חיות אלקות, שאי אפשר להפרד כלל. שכשמגיעים לאות האחרונה, הרי צריך ללכת, הרי צריך ללכת הרבה, אבל אפילו באות האחרונה שאני אזכור את האות הראשונה

27. בא וועמען ער דערלאנגט.

28. וועדליג ער דערלאנגט.

29. "ערשט בענטש איך אבער נאך דעם שענק איך!" - עפ"י מעשה

י"ג מסיפורי מעשיות.

30. ארבעט אין אים.

22. אז ער האט צו טאן.

23. דאס איז אויך דאס אייגיגע.

24. זיך אויסארבעטן.

25. אויסגיימישנדיג.

26. שער הגלגולים דף ב.

ה'ניצוץ נשמה' עוסקת עמו, והיא עושה אותו נקי וקדוש כמו ממש; למשל, אם הוא זוכה לקבל את נשמת משה - אפילו האדם הקטן ביותר - הרי שנשמת משה עוסקת עימו והיא מעבדת אותו (ארבעט אים אויס), שהוא יהיה ממש כמו משה, ואותו דבר רשב"י. ואחר כך בגן עדן, הוא יושב ביחד עמו ממש - כך אומר האר"י הקדוש - זה הפירוש "יכול כל אדם להיות כמשה!" - - -

ועל פי האמור - מוסיף האר"י הקדוש ואומר - מובן איך יש בכח האדם לעמוד כנגד הסט"א אפילו לאחר שחטא, כי הרי יש לו כבר את 'כח הצדיק'! כי הוא זוכה שתכנס בתוכו אבר מנשמת הצדיק! - - -

ולכאורה קשה, מה הפירוש בזה?! הרי נעשה איתנו מה שנעשה?! (סי טיט זאך דאך איבער מיט אים?) אלא שצריכים לדעת שזה הוא בגלל שהצדיק מוריד אותנו בכוונה, וכבר אמרתי, שרבינו הרי אומר: "אני כבר יכול לעשות טובה לבעל בחירה!", לבעל בחירה עדיין לא היה מי שיוכל לעשות טובה. רבינו אמר שהוא כן יכול לעשות טובה לבעל בחירה. הבעל שם הקדוש אמר שהוא אינו יכול לעשות טובה לבעל בחירה.. אפילו הבעל שם הקדוש! ותמיד היה קשה לי, מה הפירוש שהוא אינו יכול לעשות טובה לבעל בחירה?!... כמה בעלי תשובות הבעל שם הקדוש עשה?!... כמה בעלי תשובות עשו כל הצדיקים האלו, תלמידי הבעל שם הקדוש ותלמידי תלמידיו?!... מהו אם כן הפירוש שהוא אינו יכול לעשות טובה לבעל בחירה?!...

התשובה היא כך, ורואים את זה בחוש, ממש רואים את זה בעינים, שעד רבינו לא לבעל בחירה עשו את הטובה, למשל הבעל שם הקדוש הוציא מהרע, הוא הוציא נשמה שהיתה מונחת בעמקי הקליפות, הוא הוציא אותה על אחריותו³¹, הוא כבר לא הכניס אותה יותר לתוך הקליפות, הוא הוציא אותה מהקליפות והכניס אותה אל תוך הקדושה, והיא נשארה בקדושה. אבל את הניצוצות שהיא זרקה בתוך הקליפות, את זה הרי צריכים להוציא?! רבינו הרי אומר³² שאי אפשר להוציא את הניצוצות כך, כי מוכרחים 'תשובת המשקל', מוכרחים להכניס אותה בחזרה אל אותם מקומות, והוא צריך לעבור בהם.

זהו הכח של רבינו!!! - - -

שמעתי מר' אלטר ע"ה³³, שהיה זקן אחד ששמע מהבעל שם

הקדוש שאמר, שיהיה לו נכד שהוא יוכל לעזור לבעל בחירה! הבעל שם הקדוש אמר שהוא אינו יכול לעשות טובה לבעל בחירה, אבל הנכד שלו יוכל לעשות טובה לבעל בחירה!.. הכלל, שהזקן הזה נסע³⁴ לכל הנכדים, הוא נסע לרבי ר' ברוך'ל ועמד בחוץ אצל הדלת, אז הוא שומע איך שר' ברוך'ל אומר: "רבונו של עולם, איך אפשר לעשות טובה לבעל בחירה", אמר הזקן הזה: "עליכם לא התכוון הסבא".. וכך הוא נסע לכל הנכדים. כשהגיע לרבינו ועמד אצל הדלת אז הוא שמע איך שרבינו אומר: "בעל בחירה ובעל בחירה!"³⁵ כאומר: "לבעל בחירה אני יכול לעשות טובה", אז הזקן הזה אמר: "עליכם התכוון הבעל שם הקדוש! זקינכם הקדוש!".

זהו הכח של רבינו!!! - - -

וכל פעם זורקים את האדם עוד פעם, והוא הלאה נכשל אלפים ורבבות פעמים!... - ר' נתן כותב על כך בליקוטי הלכות, 'אלפים ורבבות פעמים' - וכל פעם שהוא מושך עצמו³⁶ והוא מטה עצמו מעט, אזי אז כבר יוכלו לתקן. זה כבר מין אחר, זה כבר סוג אחר לגמרי, זה כבר על פי תיקון.

ובדרך זה הצדיק מקרב את הנפשות, ועל הנפשות האלו שוב עוד פעם עובר עליהם מה שעובר עליהם ונעשה איתם מה שנעשה, ועל ידי שהם מתחזקים ולא חוזרים לאחוריהם³⁷, על ידי זה נתתקן הכל!

"כי אשב בחושך ה' אור לי"

אבל צריכים הרבה הרבה התחזקות... מובא בגמ' על אחד שנולד ביום ראשון שאמרו עליו שהוא יהיה או כולו חושך או כולו אור, אז חלילה אם לא ילך כל כך 'כולו אור', אזי לאחר שהוא ירד ח"ו ירידה יהיה ח"ו 'כולו חושך', אצל רבינו אין דבר כזה! "כי נפילתי קמתי, כי אשב בחושך ה' אור לי", אם נופלים בירידה קמים! ובתוך הירידה בעצמה אווזים עצמם ומתחזקים!... רבינו מכניס בנו את כל הכוחות, התחזקות! שלא נתיאש! ושנמנע ושנמשוך עצמינו ממה שרק אפשר... שנציל עצמינו ממה שרק אפשר... והרי צריך גם כן התחזקות שמה שרק עובר שחלילה לא נחזור לאחורינו ולא נברח!... ושהלאה נחזור ונשוב להשי"ת³⁸, שנדע שאנחנו לא רחוקים חלילה!... שלא נחשוב חלילה כך... "ואציעה שאול הנך!", רבינו הרי אומר³⁹ "אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך!".

שנדע שאנחנו אצל השי"ת!!! שנדע שאנחנו אצל השי"ת!!! - - -

גם בהתקרבות
לצדיק, צריך
לזכור את הרגע
הראשון ואת הדקה
הראשונה, לא רק
את העכשיו, כמו
שקודם שמתחילים
'בראשית' קוראים
'לעיני כל ישראל',
קודם כל קוראים
'לעיני כל ישראל',
אחר כך 'בראשית',
שבשעת 'לעיני כל
ישראל' צריך לזכור
את ה'בראשית',
צריך לזכור את
האלקות, את
הקדושה עליונה,
שהיה קשור בכאלה
רשימות, בכאלה
קשרים, שכל הזמן
יהיה מונח הטעם
של ההתחלה

35. א בעל בחירה און א בעל בחירה!

36. וואס ער טיט זיך א ציא.

37. זיי טרעטין נישט אפ.

38. מי זאל זיך ווייטער זיך אומקערין צום אייבערשטיין.

39. ליקו"א תורה ו.

31. אויף זיינע ביינער.

32. ליקו"א תורה כז.

33. ה"ה החסיד ר' אלטר בן ציון קרויסקאפף ע"ה עליו מסופר הרבה

ב"מי שמואל".

34. איז אום געפארן.

מה מונע ללכת עם התורות

דבר עמנו כמה פעמים שרצונו חזק מאד עם התורות שגלה. דהינו לילך תחלה איזה זמן עם תורה פלוגית בערך ב' או ג' חדשים, דהינו שיהיו כל עבודתו והלכו ביראת ה' על פי הנאמר באותו התורה, וכל תפלתו ושיחתו יהיה לזכות להגיע למה שנאמר באותה התורה, וכן יתנהג איזה זמן. ואחר כך ילך איזה זמן עם תורה אחרת, וכן אחר כך עד שיגמר לילך עם כל התורות. ודבר כמה פעמים מזה. אשרי מי שיאחז בזה:

(שיחות הר"ן רצ"ז)

בה' ונפשי יצאה בדברו - הרי זה רח"ל גוש אחד שם מקבץ מילים חסרות טעם ותפלות היאכל תפל מבלי מלח, שעמד לי בדרך להמשך היום, והנה אפשר להתנחם שהנה סוף סוף עברנו את זה...

ומי מדבר על התוספות שירות ותשבחות שלאחר בתפלה, א קפיטל תהלים, א גוטע ליקוטי תפלות, איזה שעת התבודדות, הרי צרכי המה מרובים מאד, ושם אני כבר לא חייב... אז אני לא יכול להוציא אפילו מלה אחת שלימה מהפה, איה איפוא היא ה'מי יפאר גודל פאר הליקוטים והקיבוצים שאדם מלקט ומקבץ בדיבורי התפלה' כל דיבור ודיבור הוא עולם מלא' וכו' וכו' צמאה נפשי לזכות לזה, מתי אבוא ואראה...

ואולם בחסדי השי"ת אשר גברו עלי, האיר את עיני איך בעמקי קשרי התורה הזאת - ס"ה - רבינו הקדוש מגלה לנו מהיכן שורש כל הנ"ל ומה הפתרון לכל זה! ועתה אביטה וראה נפלאות.

כשהאדם רוצה להסתכל על התכלית, שהוא ה"עדן" - כשגידולי השדה מבקשים וממתנים ומצפים לבעל השדה בבחינת שדה צופים - כשהנפש רוצה לשתות ממי החכמה, והאור הזה נשגב ורחוק מאד מהאדם, ועוד יותר מזה הרי שהדברים אחרים מן הצד - אם זה צמאון נפשו לדברים אחרים... שעוד לא נטהר מהם או יותר מזה עוונות שנכשל בהם, הם מבבלים אותו, ואינו יכול להסתכל. ואם לא די בכל אלה, הרי שכאשר מנסה לסגור את עיניו ולסותמם לגמרי בשביל להסתכל על התכלית, אינו יכול להחזיק מעמד, כי הגם שאכן אין דברים מן הצד לנגד עיניו, אבל לנגד עיני שכלו - שהם הם כלי ההסתכלות והראיה על התכלית הזה - לנגדם יש ויש מליחות הרבה כתוצאה מכל אותם דברים מן הצד, ואם מנסה לכווץ הראות הרי שכל כך מכווצו ואינו עולה בידו מאומה עד שמרוב כיווץ יורדים לו דמעות...

כן הדבר, שכאשר מנסים להתחבר להתורה הזמנית, ולשתות ממי הנהר המשקה את הגן, מהמים עמוקים שבלב איש הוא החכם האמת בעל השדה, ונפש האדם

בכל פעם שאני חושב על ענין זה, לבי יוצא מכיסופים וגעגועים לזכות לזה, הרי זה מהחלומות המתוקים ביותר שיכול להיות, ללכת עם התורות, לחיות עם הרבי כל היום, להכניס את רבינו הקדוש במוח ובלב 24/7, זה התענוג הכי גדול שיכול להיות עלי אדמות, לקבל טעם, חיות ואור חדש בכל עובדא בעבודת ה', לקיים את כל המצוות בחשק חדש, פשוט תענוג אפילו לחשוב על זה... אמנם לא זכיתי אף פעם לטעום מטעם אור הגנוז הזה אבל מרחוק ה' נראה לי, וזה מריח לי ריח גן עדן... איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו וגם הגוף - הוי אומר זה ללכת עם תורות רבינו הקדוש...

אבל - - -

בכל פעם שמתחילים תורה חדשה במסגרת 'תמימי דרך', או סתם כך באמצע כשהנני מתעורר לנסות ללכת עם תורה לבד, במקום להרגיש אור וחיות בזה, הרגשתי חשכות וטעם מר ממות, אני לא מצליח, לא הולך, לא מתחבר. כל הנ"ל יפה מאד בדיבורים ובכיסופים, אבל כשזה מגיע לעולם המעשה, אין! אין גיהנם גדול יותר מזה! ואם כבר פעם התחלתי קצת להתחבר לאיזה תורה מהתורות, הרי שכעבור זמן קצר ביותר אבד לי הטעם, והרגשתי תוך זמן קצר כאילו כבר מיציתי את התורה עד הסוף...

ועיקר הבעיה הוא ביותר ויותר - שהענין עליו רבינו מדבר בתורה המזדמנת, שם דייקא בעבודה זו, שהיתה אמורה להאיר באור יקרות וקפאון, שם דייקא אני מרגיש חבלי מות ומצרי שאול. ולדוגמא בתורה ס"ה: לפי ההגיון הפשוט הייתי אמור להתחיל להרגיש טעם בתפלה, ולראות בעיניים את גודל יקר הליקוטים והקיבוצים של כל אות ואות, להתחבר לכל שושנה ציץ ופרח נאה ויפה שבתפלה, ותכל'ס - מיד כשאני עומד להתפלל ומתחיל להוציא דיבורי התפלה, תיכף ומיד חשך עולמי בעדי הכביד נחשתי, כל אות שאמור להיות שושנים ופרחים - נהפך לי לקוץ ודרדר, כל תיבה שאמור להיות אגודה יפה ונאה מאד שלגודל האהבה וההתקשרות בינינו איני יכול להיפרד ממנו - הופך לי לאגודת עלי סרק בלי טעם וריח, אחרי שמסתיים איזה חלק בתפלה אחרי כל קדיש כו' אני רק נושם לרוחה, הנה חלילה התפטרנו מעוד קטע, הנה סוף התפלה מתקרבת, ובסוף התפלה - במקום שהתפלה תהיה חטיבה אחת של נעימות עריבות ומתיקות הדביקות

העצה היעוצה

בתורה זו, להתחבר

ולילך עם תורתנו

של רבינו הק', היא

לסתום את עיניו

בחזקה ואף גם

לדחוקם בהאצבע,

וכך יזכה בבחינה

מסוימת לפי דרגתו

לחוש מעט מן

המעט מנעימות

הביטול אל התכלית

ואל החכמה

של בעל השדה,

ויתחיל לשתות

ולטעום מעט ממים

המתוקים האלו

שבתוך הגן רוצה לקבל ממים אלו ולצאת מבחינת ארץ מלחה, ולהיות ארץ עושה פרי, אינו יכול להתחבר ולהרגיש את גודל יקר ויופי השדה וגידוליו, כי עיניו אינם בבחינת עין לא ראתה, אלא ראו וראו כל מיני דברים אחרים רח"ל, על כן אינם יכולים להסתכל לעדן ולקבל משם, ומרגיש בנפשו יסורים עד אין קץ, וכאילו שהבעל השדה אינו יכול להכניסו לפנים השדה, כי אינו זוכה להרגיש טעם מתיקות התורות הקדושות שגילה, שהם המים הקדושים עמם משקה את השדה וגידוליו, ועל ידם עוסק בכל תיקוני השדה, ומרגיש בעצמו הרחקה גדולה, כאילו חכתו אותו מהאילן הקדוש הכולל כל נשמות ישראל, ואבדה תקוותו חלילה וחלילה.

על כן העצה היעוצה בתורה זו, היא לסתום את עיניו בחזקה ואף גם לדחוקם בהאצבע, וכך יזכה בבחינה מסוימת לפי דרגתו הוא לחוש מעט מן המעט מנעימות הביטול אל התכלית ואל החכמה של בעל השדה, ויתחיל לשתות ולטעום מעט ממים המתוקים האלו.

כי על כן, כל זמן שהיות וכלי מוחו שהם הנפש השותה מגן השדה, עדיין מעורבבים ברפש וטיט קוצים ודרדרים ושאר מרעין בישין, אינו יכול לקבל את עצם האור הגדול הזה, שהוא אור הדבקות באין סוף, שרבינו הקדוש ברוב קדושתו הוריד ממקום שהוריד, רק בבחינת רצוא. ועל כן כשזוכה לטעום טעימה קלה

מהטעם הנפלא הזה, של להיכנס לתוך התורות הקדושות המאירות האלו, ונשאר בו טעם טוב וריח הגן עדן נדבק בו, ונפשו זוכרת את התענוג הנפלא הזה של לידבק באור האין סוף, אבל כשחוזר לשוב אינו יכול להמשיך בזה, על כן היסורים מהדחיה וההרחקה מבעל השדה גדולים יותר ויותר מאשר מקודם, ואינו יודע להשית עצות בנפשו לחזור לטעום מאור הנפלא הזה.

אך מאחר וכבר טעם מטעם האור הזה, על כן בודאי ובודאי

נתמלא שמחה עצומה, על זכייתו לדעת על כל פנים מרחוק לאור כזה, ולהתגעגע לשתות מממיו, ומשתדל להתקרב אליו יותר ויותר, ולשמוח בכל נקודת התקרבות אליו, כי על ידי שטעם מעט מן המעט ממתיקות ועריבות נועם ההתקרבות, יודע מרחוק שיש תקוה לאחריתו, והבעל השדה שעניו צופיות להשגיח על כל אחד ואחד בפרטיות בודאי יביט ויראה כמה הוא רחוק מן התכלית ויכניסו לפניו, ואף על פי שעכשיו שכח את התכלית, אבל הצופים יחזרו וייסדו, להזכירו לחיים ולא למות, והשמחה הזו היא בחינת שני כתרים, כי על ידי שמחה זו יזכה גם לקבלת התורה, שישמח עם כל נקודת התקרבות שיזכה אליה, ואינו מתייאש ומניח מקומו ח"ו, מגודל הריחוק והמליחות וצמאון הנפש, וגם יזכה לתפילה, היינו שיתחיל מחדש לבקש ולהתחנן על בעל השדה שיעסוק בצורך תיקונו.

ועל ידי כל זה יזכה לקבל התחדשות התורה, לטעום טעם חדש וחיות בהתורות הקדושות שגילה, כי על ידי השמחה זוכה לשאוב אור ומים מתוקים, מהרשימו והזיכרון שזכר נפשו עדיין את הריח גן עדן שנדבק בו מהביטול אל התכלית, ויזכה לקבל התחדשות ואור נפלא ונערב מהתורות הקדושות.

וכן יזכה על ידי זה גם לכבות את צמאון הנפש, הנובעת מהמליחות, היינו מהרצונות לא טובים, שנפשו היתה מלאה מהם, וכלי מוחו היו מלוכלכים ומטונפים מהם, ועכשיו על ידי שפעל במוחו כלים חדשים ונקיים מכל שמץ עולם הזה, וגם משקה נפשו ממים מתוקים בלי מליחות כלל וכלל לא, על ידי זה מכבה צמאון הנפש ל'דברים אחרים' וזוכה יותר להסתכל על התכלית המתוק והנפלא הזה, ולהתפלל ביתר חיות וחשק ודבקות, עד שיזכה לעשות אחד מכל התפלה, ולקבל בלי הפסק מהנהר היוצא מעדן, ולצמצם ראות עיני שכלו רק אל העדן והכניס מוחו ודעתו לשם, וכל עובדא ועובדא שיעשה, הן בעבודת ה' והן בגשמיות יהיה אך ורק על פי התורות הקדושות שהוריד בעל השדה מעדן עין לא ראתה להשקות עמם את נפשות הגן הקדוש.

הליכת מוהרנ"ת עם תורה ס"ה בדרך חזרתו מהנסיעה לארץ ישראל

ואכן, מעיון ביומן מסעו "ימי מוהרנ"ת" אנו נוכחים לראות איך הרבה מהמאורעות שעבר בשעת טלטול הדרכים, מתרחשים במקביל למה שנזכר בתורה שהלך בה, תורה ס"ה, ומוצאים להם מקום והתייחסות בחידושו, בפירוש או ברמז, בההלכה הנזכרת לעיל.

ועוד חזון למועד להרחיב בגליונות הבאים לתאר ולשרטט בארוכה איך בכל מרוצת חייו הקדושים, החל מראשית התקרבותו לרבינו הק' ועד לאחרית ימיו ממש, היה דבוק בהליכה עם תורות רבינו הק', וכל המאורעות שהתרחשו בשעתם מוארים להפליא באור התורה שעסק בה, וממעינות התורה שאב ודלה חיות והתחדשות והשקה לתלמידיו הנאמנים השותים בצמא את דבריו עד סוף כל הדורות.

היה זה בדיוק לפני כמאתיים שנה!

בשלהי שנת תקפ"ב וראשית תקפ"ג [חודשי אב - תשרי] חזר מוהרנ"ת מנסיעתו לארץ ישראל, ובימי ראש השנה הקדושים בהיותו בספינה, בעוד שהספינה היטלטלה מצד לצד, מוחו ולבו היו משוטטים בתורה ס"ה, עמה הלך ועסק בתקופת ימים הללו, ואת חידושו אשר זכה לחדש העלה על הכתב - הלוא המה חקוקים בהלכות תפילת ערבית הלכה ד', בה מאריך מוהרנ"ת לבאר את ענין מה שאחרי שנמצאים בארץ ישראל צריכים דייקא לחזור [ברצוא ושוב] ועוד מרחיב לבאר ולהאיר על פי זה את קדושת ימי ראש השנה ויום הכיפורים וחג הסוכות עיי"ש.

ההולכים בתורה ה'

סיפורי חיים שחוו ההולכים בהליכתם עם התורה הזמנית

בדרך אל בעל השדה

"יומן מסע" מעורר ומחזק, רצוף בתובנות חיים מאירות ומעמיקות, הנובעות מימי התורה הזמנית ס"ה, שכתב אחד מיקירי אנשי שלומינו מקורות נסיעתו לאומן אל בעל השדה על ראש השנה דהאי שתא, שכמו רבים עבר הרבה טלטולים קשים בנסיעה זאת, אך הלך עם תורה ס"ה, והנסיעה היה נסיעה...
"אחלי שאזכה לראות אור בהירות הדרך"

כבר בדרך קישרתי את עצמי היטיב לתורה ס"ה, היה איתי קונטרס 'תורות והלכות' והלכתי כל הזמן עם מה שכתוב בתורה 'לא להסתכל על חיזו דהאי עלמא' ולהתמקד על התכלית, כלומר כל הזמן ניסיתי במחשבתי לא להסיח דעת למה אני נוסע, ומה 'התכלית' של הנסיעה ואל מי אנו נוסעים - לבעל השדה, וזה עזר לי מאוד לשמור את עינים כפשוטו מפני מראות לא טובות, ורואים בחוש שהאדם שמתקשר עם איזה תורה של רבינו הק', הוא מקבל כוח אדיר לקיים כל דבר בעבודת השם, שכן אין זה רק התקשרות רגילה לרבינו הק' שאומרים הריני מקשר וכדומה, אלא היא התקשרות חזקה ואיתנה עם ה'דעת' של רבינו הק', לחיות עם השכל והתורה של רבינו הק'. [וגם מביא אותך בעצם יותר פנימה להריני מקשר וכו'], ובכך היה לי שמירה מעולה לעיני הגשמיים. אך כמובן שזה עוזר גם לעיני השכל להסתכל על התכלית.

מה שעוד שימח אותי מאוד היה כשהגעתי לשדה תעופה ומיד בכניסה קידמני תורה ס"ה במהדורת פאר עם כריכה קשה שיצא לאור ע"י ארגון 'לטייל בתורתו', ואפילו שהיה לי בכיס את התורה ס"ה, אבל זה נתן חיזוק גדול לכל המהפכה.

עברתי את כל הבידוקים וכו' וכו', הגעתי לשער העליה, ראיתי שיש זמן עד עליה למטוס ונכנסתי לבית חב"ד הסמוך לבית הכנסת, נטלתי ידים ואכלתי בתוך כך אני פותח את תפילת ערבית ד', ולמדתי את מה שמוהרנ"ת מאריך בענין לצאת מארץ ישראל לחו"ל, שדייקא אחרי שזוכים להיות בארץ ישראל מוכרחים לצאת לחו"ל כדי להשלים את התיקון הניצוצות, וחשבתי שהנה הוא מה שעושים כל חסידי ברסלב במשך למעלה משלושים שנה, שנמצאים בארץ ישראל ויוצאים וחוזרים מצוידים עם התיקון הכלים, ובכך משלימים את התיקון העולם להביא את כל העולם לארץ ישראל.

בר"ח אב התחלתי בחיות ובהתחדשות גדולה בלימוד תורה ס"ה, ואיני יודע מדוע אך הפעם התחברתי לתורה הזאת יותר מתמיד, אולי בגלל הלשון המליצית של התורה, אך נראה לי יותר בגלל שהיא תורה שמבארת ביותר את הקשר שלנו עם הרב'ה, שזה לא רק שע"י הצדיק תזכה לזה ולזה, אלא הרב'ה בעצמו מסתכל אליך ומביא אותך לתיקונים....

בכל אופן כשהתקרבו ימי ר"ה אזי כמובן שכל התורה נהפכה אצלי להכנה לנסיעה לר"ה לרבינו הק', גולת הכותרת היתה שהשדה והבעל השדה - הם הקיבוץ הקדוש באומן, ושצריכים זכות להכנס לאותו קיבוץ קדוש מופלא זו.

כשכמה מחבריי כבר נסעו לאומן בתחילת אלול, והחששות וחרושת השמועות הבלתי פוסקות שאולי הולכים לסגור את הגבול וכדומה, עמד לנגד עיני השורה בתורה ס"ה: **'וַיֵּשׁ כְּמָה וְכָמָה נְשָׁמוֹת עֲרֻמוֹת, שֶׁהֵם נָעִים וְנָדִים מְחוּץ לְשָׂדֶה, וּמִמְתִּינִים וּמְצַפִּים עַל תְּקוּן שְׁיֻכְלוּ לָשׁוּב וּלְכַנֵּס אֶל מְקוֹמָם'** - ומעיני המו עלי האם אכן אזכה גם אני להכנס בתוך השדה, ואכן הרבה תפילות העתרתי שלא אהיה נדחה לחוץ ואזכה גם אני לשוב ולכנוס אל המקום הקדוש - בעיר הציפיה אומן.

בסייעתא דשמיא בשלהי אלול כבר הייתי בדרך לשדה תעופה בהתרגשות גדולה שאכן אני זוכה לנסוע לאומן, וכאן המקום להביע שתהלה לאל אני זוכה כבר לנסוע למעלה מעשור לאומן, ואל על פי כן הפעם נסעתי עם כל כך הרבה התעוררות לב והתרגשות, ואני זוקף אותו הרבה בזכות הלימוד תורה ס"ה, התורה ס"ה נתנה לי מאוד את הדעת שיש כאן עסק עם 'בעל השדה', תמיד ידעתי את זה, ויכלתי בתור בחור לצעוק את זה בפורים, אך לא הפנמתי את זה היטיב, והפעם זה התחיל להיקלט אצלי שיש לנו רבי'ה - אשרינו.

כשאמרו לי בפנים
קשוחות 'אתה לא
עולה על המטוס'
הרגשתי היטיב את
היסורים בנפש,
וכשעברה עלי
מחשבה שח"ו לא
אהיה בקיבוץ של
הבעל השדה השנה
חשתי כאילו חותכין
אבר בעצם הנפש,
אך לא עבר רגע
והצלחתי להגיע
לכזה מין ביטול
שהכל טוב והכל
לטובתי ואין שום
צער ויסורין כלל כי
כוונת השם יתברך
הוא רק לטובה".....

נוסעים לבעל השדה
אנ"ש בדרך אל ציון המצינות

וכהנה וכהנה, ובכן כשיורדים מהביטול וחוזרים לשכל הרגיל מרגישים היטיב את התגברות היסורים... עוד יותר ממה שהיה לי לפני זה... וכמבואר בתורה שהיסורים שמגיעים אחרי הביטול הם יסורים קשים מאוד. איני יכול להעלות על הכתב את הצער הגדול שחשתי אז, לא רק ההפסד של הטיסה, אלא פחד אפף אותי ומורא עלה על ראשי שמי יודע אם אוכל להגיע לאומן, היה זה כמה ימים לפני ראש השנה, וכבר אזלו כל הכרטיסים לכל מדינות המעבר כהונגריה ומולדובה וכדומה, רעד עבר בי מה יהיה האם אמנם לא אזכה להיות בקיבוץ של הבעל השדה. בנוסף לכך אחד שהיה לצידי [שגם אותו לא העלו] התחיל להגיד לי כל מיני דיבורים מחלישים שכאילו רבינו הק' לא רוצה אותנו, אך כמובן שדחיתי את המחשבות והדיבורים הללו בתוקף, אך בכל זאת הצער הגדול שאולי לא אזכה להיות בקיבוץ של בעל השדה הלך וגבר, חשתי היטיב מה שכתוב בתורה: **"וַיֵּשׁ כְּמָה וְכְמָה נִשְׁמָוֹת עֲרָמוֹת, שֶׁהֵם נָעִים וְנָדִים מִחוּץ לַשָּׂדֶה, וּמִמְתִּינִים וּמִצְפִּים עַל תְּקוּן שְׂיֻכְלוֹ לָשׁוּב וּלְכַנֵּס אֶל מְקוֹמָם."**

היו אלו רגעים שבירה קשים מאוד, אם עד עכשיו שמרתי את העינים לא להסתכל על חיזו דהאי עלמא, היה לי קשה מאוד להמשיך את השמירת עינים, זה היה רגע של קרע בנפש... כמו שחותכין אבר רח"ל כמבואר בתורה... זה היה מאוד קשה... בכיתי קצת... והדמעות טשטשו את הראות מלהסתכל על התכלית, במקום להכנס לשדה צופים נכנסתי לשדה בוכים, ושם ראיתי את הזזה לעומת זה' שכמו שבשדה של הקדושה כל כך מתוק שם, והדיבורים ועשבים 'לא רוצים לעזוב' אותך, כמו כן כשנכנסים לשדה בוכים גם הם לא רוצים לעזוב אותך, הבעלי הדינים הנמצאים שם 'לא רוצים לעזוב' את האדם, הם לא רוצים שהוא יסתכל על התכלית ויברח מהם.

אך בכל זאת הרשימו של הביטול הקודם עדיין עמד בתוקפו, עוד היה לי מקום להתחזק שהכל לטובה, אך מכיון שהרשימו לא הנביע ולא הוריד חידושי תורה, כל רגע זה יכול היה להיעלם.

הפנמתי אז ביותר את מה שמבואר בתורה ובליקוטי הלכות, שאכן אפשר להגיע לביטול, אך עיקר הקושי הוא לרדת מהביטול למקום של החיים הרגילים, של

בעת הלימוד עלה במחשבתי שכדי לצאת מארץ ישראל לחו"ל להשלים את התיקון הכלים כמו שמבואר שם, צריכים מקודם להתחבר לארץ ישראל, כלומר אפילו שנמצאים בארץ ישראל צריכים לראות להתחבר לקדושה של ארץ ישראל ולהרגיש קצת את קדושתה, והנה מבלי משים תוך כדי שאני הולך לכיוון העליה למטוס, נפלטו מפי מילים של געגועים על ארץ ישראל: איך עוזבים אותה, הייתכן לעזוב את מקור הקדושה... ובכך יצאתי עם רגשות של קדושת ארץ ישראל, וכנראה שהגעגועים עשו רושם, שכאשר הגעתי לכיוון שער הכניסה למטוס, אני רואה שאף אחד כבר לא נמצא... עד שמצאתי את הפקיד שאמר לי בפנים קשוחות: מה אתה חושב שזה אוטובוס שאפשר להגיע מתי שרוצים... הסברתי לו שיש עדיין נותר רבע שעה מזמן העליה של המטוס... אבל הוא לא הסכים לשמוע בשום אופן... הוא נזף בי: אתה יוצא עכשיו מחוץ לבנין....

התחננתי... ביקשתי... לא עזר לי כלום, אמרו לי בפירוש: זהו, אתה לא עולה על המטוס! חשבתי בתחילה שמדובר בסתם איום רק כדי להרתיע, אך עם הזמן התברר שאכן אני לא עולה על המטוס, והיסורי הנפש שלי התחילו לעלות והם היו בצמאון נורא, אך אודות ללימוד של תורה ס"ה הרי שברגע אחד כל המחשבה שלי התהפכה לכיוון של 180 מעלות אחורה, נכנסתי לכזה מין ביטול שהכל זה מאת ה' יתברך וכמו שכתוב בתורה **'אִם יִסְתַּכֵּל עַל הַתְּכָלִית, הֵינּוּ כְּנֹתֶת הַשָּׁם יִתְבָּרָה, לֹא יִהְיֶה לוֹ יִסּוּרִין כָּלָל. רַק אֲדָרְבָּא יִתְמַלֵּא שְׂמֵחָה, מְגַדֵּל רֹב הַטּוֹבָה שְׂיִסְתַּכֵּל בְּתַכְלִית הַיִּסּוּרִין הֵלֵל. כִּי הַתְּכָלִית הוּא כָּלֹ טוֹב. כָּלֹ אֶחָד.'**

לא האמנתי על עצמי אך באותם דקות גורליות הייתי ממש שמח, האמונה שהכל לטובה ושהיסורים נועדו לזכך את הכלים לקבל את אור הביטול [ראה בליקו"ה ערבית ד'] זה היה מוחשי, נכנסתי לכזה שמחה שאי אפשר לתאר את זה כלל.

יצאתי מהבנין של השדה תעופה, אך כמו שכתוב בתורה, **ש'אי אפשר להיות קבוע בביטול כי אם כן יצא מגדר אנושי'**, הזדמן מי שהזדמן שהצליח בדיבוריו להוריד אותי מהביטול הנפלא: מה עשית איך הפסדת טיסה

יותר מהר ממה ששערת, [פרטי הנסיעה ארוכים אך אציין ממה שזה היה מקושר עם ההליכה בתורה].

אחרי יומים וחצי של טיטולים זכיתי לבוא לאומן, הגעתי בדיוק רבע שעה לפני שעת העוצר כלומר רבע לאחד עשרה, ולא יכלתי ללכת לציון, אך מיד בבוקר טבלתי במקווה והתפללתי שחרית ויצאתי לציון.

כאמור כבר למעלה מעשור שאני נוסע לאומן, אך הפעם הכניסה לציון היתה מלאת התרגשות. התחלתי להגיד את התיקון הכללי, ופתאום פרצתי בבכי נסער, לא בכי של צער [של שדה בוכים] אלא בכי של געגועים שהנה סוף סוף הגעתי אליו, אל בעל השדה שכל כל נכספתי אליו, שכל כך פחדתי שמא ואולי לא אזכה להכנס לאותו שדה עליונה, והנה הגעתי אליו, הנה המקום שכל כך הרבה נשמות ממתנינים ו'מצפים' כאן לבעל השדה שישתכל בעינים הצופיות שלו עליהם, ואכן הגעתי אליו, אלו היה רגעי התקרבות מופלאים.

אם עד עכשיו חשבתי שכל מה שהסתכלתי על התכלית במשך כל שעות הנסיעה לא נשאר מהם זכר עקב הטלטולים הקשים, כעת ראיתי שבדיוק להיפך כל הטלטולים היו 'כלים' כדי שהנשמה תקבל לבושים ולא תהיה ערומה (ראה ליקוטי הלכות ערבית ד') ותוכל להכנס לבעל השדה. ברחמי ה' עברו עלי ימי הר"ה בהתרוממות וכו'.

ובשולי הדברים אציין עוד נקודה עמוקה שחלחלה בנפשי ממה שחוויית בחזרה מאומן.

היה זה בדרך לארץ ישראל, לפני שעליתי למטוס הראה לי חברי קונטרס שכתב על תורה ס"ה, קונטרס מאוד נפלא עם חידושים בהירים ולא רק חידושים ומהלכים גאונים אלא בעיקר חידושים על דרך עבודה, זה היה קונטרס מרתק, בפרט כשהולכים עם תורה תקופה ממושכת, מתחברים מאוד לכל מה שאחד כותב על התורה.

כשסיימתי לקרוא היה לי קצת חלישות הדעת איך החבר שלי מצליח לכתוב כזה קונטרס ואני לא זכיתי לכך, בפרט שבקונטרס היו נקודות שהתחדשו גם לי בעת לימוד התורה, והיה לי מין דכדוך וחלישות הדעת שהיתה מהולה אפילו בקורטוב של קנאה ה"י.

יכלתי לדחוק את הקנאה והחלישות

השכל האנושי, ושם לדעת שהכל לטובה, זה לא חכמה להכנס לביטול, שזה אמנם מדריגה גדולה, כי אם השכל הרגיל שלנו לא מבין באמת שהכל לטובה, כל הביטול יהיה חויה נפלאה ומתוקה, אך לא תשאיר כמעט עקבות [ובלשון התורה 'רשימו'] לכן כל מה שעוסק איתנו רבינו הק' בתורה ס"ה, שנבין בחיים הרגילים שלנו בדעת הפשוט שלנו שאכן הכל לטובה ואין שום יסורים, ולא סתם להכנס לחויה מופלאה שהכל טוב ואין שום רע.

אחרי כמה שעות של דאגה וצער מצאתי כרטיס למדינת... ומשם הגעתי להונגריה, אחרי שלושים שעות שלא ישנתי ולא אכלתי כמעט, אך הרשימו של הביטול עדיין נשאר קצת, וכל הזמן הצלחתי לשמור על אמונה ושמחה. אך כשהגעתי להונגריה וראיתי שאין לי עם מי להמשיך לנסוע לאומן, ואין כמעט אוטובסים, היה זה שוב רגע קשה מאוד, ולא היה שום מנוס כי אם לברוח אל ה', להתבטל אליו לגמרי ולא כי אני יודע בשכל שזה טוב בעבורי, ואני לא מבין כלום, אלא שבכלל אין לי שום מציאות כלל, הכל זה ה', הוא מנהל את הכל.

כעת חדרה בי ההכרה שיש כמה דרגות שונות בביטול, יש ביטול לה' שאתה נכנס למין שכל שהכל טוב, אך יש ביטול שאין לך שום מציאות, וזה כמו שינה כמבואר בליקוטי הלכות הלכות ערבית הלכה ד', שאין לך שום מציאות, [וניתן לקשרו ע"פ התורה בדרך אפשר, שיש ביטול שמגיע בתפילה ששם מתגלה איך שהשי"ת כ"כ טוב וכו', אך בביטול ביסורים שם הביטול הוא בחית שינה שאין לך שום מציאות כלל, וכן הוא מכוון נגד מה שכתוב בתחילת התורה שבעל השדה משתמש בתיקון הנשמות עם מצוה ועבודה של אחד או של מיתה ה"י, דהיינו שיש ביטול הנובע ממצוה ועבודה אך יש ביטול שמגיע ח"ו ממיתה ה"י, שזה הסתלקות, והמיתה הוא מדריגה פחותה מהמדריגה של מצווה ועבודה של אחד, כמבואר באות ד' שאין התכלית להשאר בביטול ו'לצאת מגדר אנושי' כלומר מיתה והסתלקות, אלא התכלית הבריאה שאדם יחיה 'בגדר אנושי' ויעשה מצוות ועבודה - תפילה, ומשם יתבטל לה'.

בחסדי ה' אחרי כמה שהייתי מבוטל היטיב הגיעה הישועה והצטרפתי לאיזה קבוצה שהגענו בדרך לא דרך

**התחלתי להגיד
את התיקון הכללי,
ופתאום פרצתי
בבכי נסער, לא בכי
של צער [של שדה
בוכים] אלא בכי של
געגועים שהנה סוף
סוף הגעתי אליו, אל
בעל השדה שכל
כל נכספתי אליו,
שכל כך פחדתי
שמא ואולי לא אזכה
להכנס לאותו שדה
עליונה**

כשעיניו מאירות הוא שדה צופים
בכ"ה של געגועים בציון הקדוש

החידוש תורה

שהתחדש לי

בהתבודדות תוך

כדי יסורי הנפש

הביאו ממש מרפא

לנפשי וכיבה בקרבי

את צמאון הנפש,

התחלתי להכנס

לשמחה ממה

שחבירי זכה לחדש

ולגלות את כבוד

ה' וכבוד הצדיקים.

וראיתי בחוש איך

שכל הרפואות

נמצאים ד"קא

בתורה שאתה הולך

איתה, והפירושים

הכי נפלאים והכי

עמוקים בנפש

מתגלים בשעת

התבודדות

וכך אמרתי ללבבי: נכון לא הוצאת חידושי תורה אך יש כאן חידושי תורה שהם בעצם משרתים את המטרה שלך [ושל כל ישראל] והוא לגלות את ה' יתברך, אז מה החילוק אם השני עושה את זה או אתה!!!

ואכן, החידוש תורה הזה שהתחדש לי בהתבודדות תוך כדי יסורי הנפש הביאו ממש מרפא לנפשי וכיבה בקרבי את צמאון הנפש, התחלתי להכנס לשמחה ממה שחבירי זכה לחדש ולגלות את כבוד ה' וכבוד הצדיקים. וראיתי בחוש איך שכל הרפואות נמצאים דייקא בתורה שאתה הולך איתה, והפירושים הכי נפלאים והכי עמוקים בנפש מתגלים בשעת התבודדות

בנוסף לכך ראיתי שההשגה וההבנה הזאת תואמת את השיחה של רבינו הק' שכותב מוהרנ"ת ז"ל בשיחות הר"ן קי"ט [שבדיוק למדתי באותו יום]: **גם נזכרתי שאמר אז זה הלשון: שהוא מרוצה אף על פי שאני איני זוכה חס ושלוש לעבוד את ה' על כל פנים יעבוד ישראל השני את השם יתברך. זהו דבר גדול מאד כשאוחזין בזה, כך שמעתי מפיו הקדוש.**

דהיינו שאפילו שלא הצלחתי לעבוד את השם יתברך, אני שמח שהשני עובד את השם יתברך. וכמו כן הדברים אמורים כלפי חידושי תורה שאשמח בזה שהשני גילה את ה' יתברך. ופתאום קלטתי שחידושי תורה שהם לא נובעים מהביטול הם בעצם חידושי תורה שיכולים להביא לגאווה וכדו', ולא די שהם לא יכולים לרפאות את הנפש של האדם, עוד אדרבה מביא עוד קורטוב של מלח. אך החידושי תורה של הצדיקים שהם נאמרו בלי שום פניה והם חידושי תורה שנובעים מהביטול העליון בתכלית השלימות, הם החידושים שמרפאים את הנפש, ועל כן יכולים לראות לפעמים כששומעים איזה דיבור מאנ"ש אפילו שאין נראה בפשטות שיש בזה עמקות גדולה מ"מ זה מרפא את הנפש, כי אלו דיבורים שנובעים מהביטול העליון, לכן הם יכולים לרפאות את הנפש.

להסתכל על התכלית להמתיק יסורי צמאון הנפש - התבודדות בשדה

הדעת ולהמשיך בשגרת החיים הלאה, אך בחמלת השי"ת הנני נמנה על ברסלבער חסידים ומקומי במטוס היה ליד החלון, והייתי מוכרח לסובב את הראש שעניי לא יתקלו ח"ו במה שאסור, והיה לי את הזמן להתבודד על מה שחשתי אז, והתחלתי לשפוך שיחי לפני ה', מדוע יש לי חלישות הדעת, והאם זה קנאה וכו' שבלשון התורה זה היה בבחינת 'צמאון הנפש' עם כפיות דגושות של מלח.

והנה לפתע פתאום התבהר לי נקודה שזעזעה אותי קצת, שהרי נמצא כאן קונטרס של חידושי תורה, שהוא בעצם חידושי תורה של תמים דרך מאנ"ש שהלך עם תורה ס"ה, ומטבע הדברים אמור לגרום לי את ההיפך ממש, החידושי תורה הללו אמורים לכבות את צמאון הנפש [כמובן לכל משכיל שעיקר החידושי התורה שמכבין את צמאון הנפש הוא התורה של רבינו הק', אך כידוע שכל אחד מאנ"ש יש לו חלק בזה בפרט שזה בנוי על תורה ס"ה], ואם כן מדוע הם גורמים לי צמאון הנפש, והתחלתי לחתור בתורה להתבונן מה נקרא חידושי תורה מה המטרה שלהם.

ואכן בהמשך ההתבודדות התעמקתי יותר בחידושי תורה וביחד עם דיבורים להשי"ת התחיל להתנוצץ בי ההבנה שחידושי תורה הם בעצם נובעים מאור הביטול, כלומר שאחרי שהאדם מתבטל לה' ואין לו שום מציאות כלל, הוא זוכה להמשכת חידושי תורה, ואם כן החידושי תורה מושתתים ומיוסדים על יסוד הביטול אליו יתברך, וכל תכלית החידושי תורה הם רק לגלות את השורש שלהם שהוא הביטול אליו יתברך, ואם כן חידושי תורה לא אמורים חלילה להביא לאדם גאווה שהוא זוכה לחדשם, אלא להיפך ממש חידושי תורה הם הם המים היוצאים מהביטול, והם גילוי אלקות בצורה של חידושי תורה, ועל כן כשרואים חידושי תורה, ולא משנה של מי, הם צריכים להראות רק את החלק שהוא מגלה את הביטול לה', את החלק שהוא מגלה את ה' יתברך.

לומד והולך נלבב יש לך סיפור / רגשי לב מהליכה עם התורה,

הנך מוזמן לשתף את ההולכים והלומדים, פנה לארגון תמימי דרך.

התנוצצות

אחדות התפילה של בעל השדה

י. הכהן

יְקוֹנִיתִי לֵה' שְׁבֹדָאִי יִקְרְבוּ שֵׁם הַבַּעַל הַשָּׂדֶה פֶּאֶשֶׁר אָמַר בְּעֶצְמוֹ קֹדֶם הַסְתַּלְקוּתוֹ הַקָּדוֹשׁ לְמַעַלְהָ לְמַעַלְהָ

(עלים לתרופה לה')

דע כי יש שדה...

ובאותה השדה גדלים אילנות ועשבים יפים ונאים מאוד, וגודל יקר ויפי השדה הזאת וגידוליו אי אפשר לספר, אשרי עין ראתה זאת, "אילנות ועשבים" הם בחינת נשמות הגדלים שם (ליקו"מ ח"א סי' ס"ו).

במילים פלאיות שכאלו, בתיבות נשגבות מבינת אנוש, מתחילה התגלות פעולת בעל השדה, עבודת הצדיק הגדול מתקן הנשמות, ובהם יוצאים מההעלם אל הגילוי סתרי נסתרות עסקו הנעלה בתיקונם השלם של כל רבבי רבבות נשמות ישראל, אשר בהם תלויים כל העולמות הגדלות בגן הנשמות העליון.

בשנת ה'תקס"ו, בעת ישיבת אור האורות בעיר ברסלב, עדו עליו צרות ויסורים מרים ומרורים קשים וכואבים, כששיאם הוא בפטירת בנו הקדוש שלמה אפרים, שעל זה הבן סמך רבינו הקדוש את תקוות כל ישראל, וביאת משיח צדקינו, ולמגינת לב נפטר בחודש סיון.

אחר עלותו בסערה השמימה, בפניא דמעלי שבתא, פתח וגילה רבינו הקדוש טפח מסוד היסורים העוברים עליו ועל בני משפחתו.

כי יש שדה...

ומי שרוצה לחגור מתניו, להכניס עצמו להיות הוא הבעל השדה, צריך להיות איש אמוד ותקיף וכו', ויש אחד שאינו יכול לגמור הענין כי אם עם מיתתו, ואפילו לזה צריך להיות גדול מאוד... רק אם יש אדם גדול ומופלג במעלה מאוד מאוד, יכול לגמור מה שצריך בחיים חיותו, כי הרבה יסורים ודברים קשים עובר עליו, אך על ידי גדלותו עובר על כולם...

וכשבעל השדה עוסק בתיקוני השדה והעלאת הנשמות, אזי מאירות עיניו על ידי פירותיהם הטובים של הנשמות הגדלות בגן, ועיניו צופיות בפנימיות תכלית הנשמות, ועל ידי כך אפשר להתפלל בשלמות - כי זה תלוי בזה.

כייש שדה, ובאותה השדה גדלים אלפי וריבואות צמחים פרחים שושנים וציצים, והצמחים הגדלים שם הם אותיות ותיבות של התפלה, והאדם שמתפלל הוא הולך

בשדה התפלה, ובדיבורי תפילתו הולך ומלקט פרחים וציצים ושושנים, כל מילה וכל אות ותיבה הם כשושנה ופרח. מי יפאר גודל פאר הליקוטים והקיבוצים, שאדם מלקט ומקבץ בדיבורי התפלה.

ואזי הדיבורים היקרים של התפלה, מבקשים מנפשו של המתפלל, אל נא תעזבני אף לא לרגע, מחמת גודל החביבות והמתיקות שיש בי, ומחמת גודל ההתקשרות והאהבה שיש בינינו איך תוכל להפרד ממני, ואף על פי שאתה צריך להמשיך בדרכך להתפלל עוד ועוד, עם כל זה, גם כשתמשיך ללקט עוד דיבורי אותיות ומילות תפלה יקרות, ולקבץ שושנים וציצים ופרחים נוספים, קח אותי עמך במחשבתך, בליבך, ואל תפרד ממני כלל...

ועל ידי זה זוכה לאחד את תחילת התפלה בסופה, ואת סופה בתחילתה, שזהו בעצמו מאמר חז"ל על הכתוב לעתיד לבוא, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, והקשו חז"ל וכי עכשיו איננו אחד, אלא, שעתה מברכים על הרעה ברוך דיין האמת, ועל הטובה הטוב והמטיב, ולעתיד, יברכו על הכל הטוב והמטיב!!

והנה אמרו חז"ל (ברכות נ"ד א'), "היה בא בדרך, ושמע קול צווחה בעיר, ואמר יהי רצון שלא יהיה בתוך ביתי, הרי זו תפילת שוא". ועוד אמרו, כשבאה רעה על האדם, חייב הוא לברך עליה, כשם שמברך על הטובה.

כלומר, תחילת התפילה, סוף התפילה, אינם רק ענין של מספר כמותי של מילים שהאדם כבר זכה להתפלל, ומספר המילים שעדיין נותרו לו עד לסופה התפילה, אלא משמעות עמוקה נוספת יש בדבר - - -

'תחילת התפלה', הוא הזמן שבו יש לאדם את הטעם והסיבה להתפלל, שום דבר עדיין לא נכתב ונחתם בטבעת המלך, ולכן כוחה של התפילה תשנה עולמות, לפי כל הנתונים, עדיין לא פסו סיכויי התפילה עצמם מלהושיע.

'סוף התפילה', זוהי מציאות בה אפילו חז"ל, כבר אומרים עליו, "הרי זו תפילת שווא", אין על מה לבקש ולהתחנן כי כבר היה מה שהיה, וקרה מה שקרה, הנכנס לעיר ושמע קול צעקה אין לו לבקש בקשות שווא...

אבל, עדיין מוטל עליו להתפלל את החלק האחר בתפילה, שאותו יכול הוא להתפלל אפילו כשהוא ב'סוף התפילה' - הודאה, הלול, שבח, ורנה, באשר שתפילה זו ניתן להתפלל אפילו ב'סופה של התפילה', ממש לאחר שכבר אירע ועברו עליו הצרה והיסורים.

זהו איפוא, החיבור הנשגב של תחילת התפילה לסופה, וסופה לתחילתה, לאחדות אחת ממש. כי בסוף התפילה וודאי צריך לזכור מרחמנותו של השי"ת, אותה רחמנות שעליה סמך עצמו בתחילת התפילה, בעת שעדיין היתה התפילה בדרכה, והיה בה הכח להועיל, ועל ידי שזוכר את רחמי השי"ת שעליהם סמך, אזי הוא מכיר בכך שגם עתה שכבר נעשה מה שנעשה, ועובר עליו צרות ויסורים, הכל נשפע מרחמיו של ה' אליו, אם למרוק עוונותיו, ואם לתועלות נשגבות שלשמן באו.

וגם ב'תחילת התפילה', יכול הוא האדם לחבר את עצמו ל'סוף התפילה'... כי כשהאדם מתפלל ומייחל, ותובע מבוקשו ברחמים ובתחנונים, אסור שיהיה כגוזל מאת ה'! אלא גם באותה שעה זכור יזכור את 'סוף התפילה' ממש, שגם אם לא יתמלא מבוקשו, עדיין יש לו להודות להלל ולשבח את ה', כי אם יתן - מה טוב, וגם אם לא - עדיין יש להלל על זה בעצמו, וזוהי בחינת ה'ביטול' הנוראה והמתוקה, שאליה זוכה האדם כשמתפלל באמת.

ובעל השדה... כל חייו הם כתפילה אחת ארוכה...

כל חייו מהלך הוא בשבילי הרשות ומלקט ציצים ופרחים, מגדלם משקם, ואת אלו הנעים ונדים מחוץ לשדה ולגן הנשמות הוא שב ונוטעם בגן עדן מקדם, תחילת תפלתו, הלא היא עבודתו ופעולותיו הטמירות בתיקון נשמות ישראל על רבבי רבבותיהם, זוהי עבודתו לאורך כל תחנוני חייו.

'סוף תפלתו' מתחילה רק לאחר הסתלקותו מזה העולם, לאחר שנראה לעין בשר שכביכול הוא לא גמר בחיי חיותו את אשר התחיל, ואזי נראית חלילה לכל רואיו, תחילת תפלתו, כל חייו ופעולותיו - כביכול כתפילת שווא.

אך הוא, בריבוי היסורים אותם נוטל על שכמו כחלק מתיקוניו הפלאיים של

בעל השדה, יכול הוא להסתכל ולצפות כל כך למרחוק, לצמצם כל כך את ראייתו, עד שבחיו ממש הוא צופה הליכות ביתו עד סוף תכלית האחרונה ממש, והוא בחיי חיותו, מאחד את עצמו כל כך עם סוף ותכלית הכל, גם לאחר הסתלקות גופו הקדוש, עד שגם בתוך הצמצום והדין שיש בהסתלקותו, מאיר כח תחילת תפלתו כשהוא עדיין חי ממש, להמשיך את תחילת תיקונו כאילו לא נסתלק כלל.

ואדרבה, בהסתלקות גופו, ובהגעתו ל'סוף התפילה', על ידי שהוא מאחד את הסוף והתחלה, דייקא כך יכול הוא להשלים ביתר שאת וביתר עוז, את התיקונים איתם הוא התחיל בחיים חיותו!

ואולם את גמר הפעולה והתיקון הוא עושה על ידינו! והוא מאיר לנו את הדרך כיצד לגמור את תיקוניו הקדושים לאחר הסתלקותו!

"כי לפעמים צריך להראות למקורב גדול הרחקה גדולה", בעל השדה, יש לו דרך נוספת של התחלה וסוף, שעל ידה נפעלים תיקוניו, כל זמן טוב, מציאות טובה, מקום טוב, שאדם זוכה לה בעולם בעבודת ה', יש לה התחלה וסוף, כלומר, בתחילה אין זוכרים שיש סוף, ובסוף אין זוכרים שיש התחלה.

הסוף הוא כל כך קשה, האדם נזרק מכל מה שהיה לו, ומכל הטוב שסבב אותו, ומה שממנו נדרש זה אך ורק להתחזק, "ה' אחד ושמו אחד", לאחד את הסוף עם ההתחלה, ואף על פי שהוא נזרק שוב ושוב, עדיין נדרש ממנו להתחיל שוב ושוב, ולקשר את עצמו מתחילה עם בעל השדה, וכל אחד צריך לעשות זאת לבד, אמנם זוהי עבודה פרטית, אבל יש מי שהאיר לנו, וסלל עבורנו את הדרך הזאת.

מי שסבל את כל היסורים שכן אנוש כבר לא מסוגל לסבול, ומי שצרות נתכו עליו כל חייו, ואף על פי כן קישר את עצמו לתכלית האחרונה, הוא בירך על הרעה ממש כברכת הטובה, באשר שהוא צפה והביט על תכלית כל התכליות, עד כדי כך שהוא מאיר ומכניס את כל הליכות ביתו בתוך יופי ההסתכלות הזאת, על סוף וקץ האחרון, ובזה ממש הוא מתקן את כל העולם כולו גם לאחר הסתלקותו.

בעל השדה... כל חייו הם כתפילה אחת ארוכה... כאשר בחיים חיותו הוא מהלך ומלקט ציצים ופרחים, מגדלם משקם, ואת אלו הנעים ונדים מחוץ לשדה ולגן הנשמות הוא שב ונוטעם בגן עדן מקדם, וזוהי תחילת תפלתו. ואולם 'סוף תפלתו' מתחילה רק לאחר הסתלקותו מזה העולם, שאז בריבוי יסוריו הנוראים שנטל על עצמו בחייו וזיכוכו בהם בתכלית הזיכוכ עלה ונתעלה לאחד את הסוף והתחלה, ודייקא בכך הוא משלים ביתר שאת וביתר עוז, את התיקונים אותם הוא התחיל בחיים חיותו!

מאורות נתן בעמקי הלכותיו

ביאורי עמקות דברי התורה החבויים בדרושי מוהרנ"ת

ישראל יצחק ברוין

הסוד הנפלא שנשאר עדיין עלום בלתי מפוענח

הספר הקדוש "ליקוטי הלכות", עליו מעיד ר' אברהם בשם אביו ר' נחמן מטולטשין כי בדורות הללו, צריך להיות עיקר עסקינו בספר זה, הינו סוד נפלא; אשר למרות התגלותו נשאר עלום ובלתי מפוענח כל צרכו. וגם אצל אנשי שלומינו הזוכים ליהנות מנופת צוף הגן עדן של השי"ת, בכל זאת עדיין אנו רחוקים מאד מלקבל כראוי את מה שביכולתנו לקבל ממוהרנ"ת, שכן אילו היינו זוכים לקבל מלוא חופניים מאוצרות הפז ממוהרנ"ת את מה שהיינו יכולים לקבל, היה כבר כל העולם מתבטל אל השי"ת ואל צדיקו ותלמידיו הקדושים.

והגם שבחלקי ההתחזקות והנגלה בשמונת כרכי גן העדן הזה, משתדלים אנשי שלומינו לעסוק בהם מדי יום, חוק ולא יעבור, אבל בחלקים הצפונים והגנוזים הטמון בין בתרי הלכותיו, מעטים מאד המתעמקים בהם ועוד יותר מועטים המה בני העליה היודעים להבחין ולהבין כי כאן מסתתר האוצר.

וגם אצל המעיינים מבין אנשי שכן ירבו, הצוללים בעמקות דברי רביה"ק בתדירות, עדיין רב להם הנסתר על הגלוי ועוד לא האירו אל עבר פניהם האור הגנוז החבוי מתחת לכל אות ומילה שנחקקו בעט קולמסו של מוהרנ"ת, אך האמת היא כי אין זה רק פרי חטאתינו שאיננו שוקדים מספיק על דלתי ספרי מוהרנ"ת, וכמו שכותב ר' אברהם בעצמו [שיחות וסיפורים אות י"ג, הובא בהקדמת ביאור הליקוטים] שכל מה שמצא את הדרך ללמוד בעיון בליקוטי מוהר"ן הכל הוא ע"י שקידתו בלימוד וההתעמקות בהלכותיו של מוהרנ"ת המיוסדים על כל תורה ותורה.

מלבושי הדרוש על פי הלכות השו"ע

אך בטרם נצא לדלות מרגליות ופנינים לראות את הביאורים העמוקים והפשוטים, המסתתרים תחת לבושי הדרושים ליקוטי הלכות. הבה נתבונן לרגע קט

מהיכן נובעת מחשבת טעות זו. ובכן, בפקודת רביה"ק כתב מוהרנ"ת את חידושו על תורותיו הק', מלובשים בדרוש על פי ההלכות שבארבעה חלקי שולחן ערוך, וזה לשונו בהקדמה לליקוטי הלכות:

שֶׁכָּל מִסְדּוֹ וּמִסְדָּר עַל כָּל הַהֲלָכוֹת שֶׁבְּאַרְבָּעָה חֻלְקֵי שְׁלֹחַן עָרוֹךְ, כִּי כֵן צִוִּיתִי מִפִּי הַקָּדוֹשׁ, לַחֲשֹׁב וּלְעֵין כָּכָל הַלְכָתָא וְהַלְכָתָא עַד שִׁיאִיר ה' עֵינֵי לַחֲדָשׁ בָּהֶם אֵיזָה חֲדוּשׁ וְכָל מָה שֶׁזָּכְנִי ה' יִתְבָּרַךְ לַחֲדָשׁ בָּהֶם, הַכֹּל מִסְדּוֹ עַל-פִּי הַהֲקָדְמוֹת וְהִסְדּוֹת שֶׁקִּבַּלְתִּי מִרְבִּנוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, זְכָר צְדִיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָהּ, הַמְבַאֲרִים בְּסִפְרֵי הַקָּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם, לִקּוּטֵי מוֹהֲרָן א' וּב':

ולכן, ביאוריו העמוקים על התורות, מסתתרים מאחורי הלבשות אלו, מה שמביא מקום לטעות ולחשוב כי מוהרנ"ת כל לימודו בליקוטי מוהר"ן היה באופן שטחי ח"ו, לדמות מילתא למילתא מרחוק וכן הלאה. אך באמת אם נשקיע עצמינו ביערת הדבש, לשקוד הרבה על דלתי הליקוטי הלכות, נמצא את המסתתר תחת לבוש הדרוש והם, החידושים העמוקים בכל מילה ותיבה בתורה עליה מיוסדת ההלכה ע"פ הכללים אותם יסד מוהרנ"ת כפי שראבר"ן אשר זכה לשקוד על דלתותיו מצא לנו את הכללים והוציא אותם מהעלם אל הגלוי.

והא לך לשונו הזהב של ראבר"ן:

מִדֵּי שׁוֹקֵדֵי עַל דְּלָתֵי סִפְרֵי מוֹהֲרָנ"ת, אֲשֶׁר עָלָיו סֵמֶךְ רַבְּנוֹ ז"ל אֶת יָדָיו, לְמַלֵּא אוֹתוֹ בְּרוּחַ אֱלֹקִים לְקוֹם וּלְדַרְשׁ בְּדִבְרֵי הַקָּדוֹשִׁים, עַד שֶׁגַּם כָּל דְּרָשׁוֹתָיו, כְּנִים וְאַמְתִּיּים ... רָאָה רְאִיתִי, שֶׁבְּאַמְצָעוֹת הַדְּרָשׁ, חָתַר וּמָצָא מְסֻלּוֹת נִפְלְאוֹת בְּלִמּוּד תּוֹרַת רַבְּנוֹ ז"ל, גַּם בְּפִשְׁטוֹת, וְלְהוֹסֵפוֹת הֵם נִחְשָׁבִים עַל הַרְמָז וְהַדְרָשׁ אֲשֶׁר יִדְרֹשׁ בָּהֶם בְּעֶשֶׂר דִּבְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל מִמְּקוֹמוֹת אַחֲרִים בְּתוֹרָה שֶׁכָּתַב וּבַעַל פֶּה [אוּ מִמְּאָמְרִים אַחֲרִים שֶׁבְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל בְּעֶצְמוֹ, שֶׁגַּם זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם דְּרָשׁ וְעֶשֶׂר מִמְּקוֹם אַחֵר]. כִּי עוֹד בְּהוֹסֵפָה וְתוֹסֵפוֹת עַל כָּל זֶה, מָצָא פְּרוּשִׁים נִחְמָדִים [וְהֵם מְבַלְעִים וּמְבַלְלִים בְּאַמְצָעוֹת דְּרוֹשָׁיו הַנִּזְכָּר, עַד שֶׁשָּׁקֵה וְכָבֵד לְהַבְחִין כָּל כָּל בָּהֶם. וְאִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי, הִנְנִי לִיחַד עַל זֶה בְּסִפְרֵי דְבוּרִים מִיָּחִידִים] בְּקִצָּת מֵאֲמָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל.

לא הציגו כביאור על התורה, רק כדרוש, ולכן על פי הרוב חסרים קשרים הנצרכים כדי להבין את הביאור המסתתר תחת דברי מוהרנ"ת בסעיף אחד, הנמצאים במפורש בסעיפים שלאחריה וכדומה]. וגם אם נאריך שנים רבות לילך עם התורה, כולי האי ואולי נזכה למצוא את הקשרים עליהם מרמז מוהרנ"ת בכל מילה ומילה, ואעפ"כ לא נבוא על סיפוקו להבין את עמקות הקשרים המסתתרים, וכמו שאמר רביה"ק בפירושו: **על החדושים שלי שאין מי שיבינם היטב, מחמת שצריכין לזכר היטב מאד את דברי תורתו הקדושה ולהיות בקי בכל חדריו, ופרטיו ודקדוקיו [שם בהקדמה].** ולכן כמה שרק ננסה לגעת בקצה האור, עדיין נהיה מאד רחוקים מהעמקות האמיתית. אך עכ"ז הרי כבר אמר התנא: לא עליך המלאכה לגמור ואי אתה בן חורין להיפטר ממנה.

על כן אזורנו חלצינו להביא בפני הלומדים שיחי', כמה דוגמאות מההלכות שמבארים את התורה הזאת, שבלימוד שטחי לא משימים לב כי מסתתר כאן ביאור על התורה, רק נראה כאילו כל כוונתו רק על הדרוש שדורש על פי התורה, אולם אחרי שמתבוננים בשימת לב כראוי, ניתן להבחין בבירור שכוונת מוהרנ"ת היא לבאר את התורה ולתרץ קושיות שיכולות לעלות תוך כדי לימוד התורה וכדו', ובעיקר על פי קשרי התורה מיניה וביה כפי הכלל הראשון והעיקרי, עד כדי כך שאחרי ההתבוננות בשימת לב נעמוד נשתומם להבין כיצד היה סיפק בידיו ללמוד את דברי מוהרנ"ת באופן אחר...

א. מהו הלבוש של נשמה שבלעדה היא ערומה מחוץ לשדה

בתורה (סעיף א') "שהנשמות שנמצאות מחוץ לשדה הם נשמות ערומות", וצריך להבין על פי קשרי התורה מדוע כאשר נשמה היא מחוץ לשדה היא ערומה.

ומבאר זאת מוהרנ"ת באמצע הלבשתו על דרוש בעניין הציצית, וז"ל:

וזה בחינת ציצית שהם תקון הלבושין, שהם בחינת הכלים של המוחין, כי צריכין תחלה לתקן ולזכר מאד את הכלים שהם הלבושים כדי שיוכלו לקבל אור היריקה של הרשימו מהבטול אל האין סוף ולא תעבר ולא תשכח מהם.

(ה' נטילת ידיים שחרית הל' ד' - הבנויה על תורה זו, אות ח').

מקופיא נראה, כי מוהרנ"ת רק רוצה לבאר מדוע מצוות ציצית קשורה לתורה כשהוא מלבישו על עניין הלבושים, שעניין הלבושים מבוארים בתורה בקשר לעניין הרצוא ושוב, אך בשימת לב ניתן להבחין, כי הוא מבאר עכשיו את עניין הנשמות מתי הם זוכות ללבושים שיוכלו להיכנס לתוך השדה הקדוש.

ב. מדוע נקט רבינו לדוגמא את שלש הברכות הראשונות (כלל השישי).

באות ב' מסביר רביה"ק איך האדם המתפלל מלקט אגודות פרחים ושושנים באותיות התפילה וכן בתיבות וכן בברכות, כשרבינו נוקט לדוגמא את שלש הברכות

שבכל מאמר ומאמר יפרש מנה ובה, כפי הכלל הראשון [והעקרי] לכל הכללים, אשר כתבתי בהקדמת ספרי באור הלקוטים... ושגם לפי זה מבאר מה שכתב מורנ"ת בסוף הקדמתו לספר לקוטי הלכות [כרך הראשון והאחרון], שספרו הוא כעין באור על ספרי רבנו ז"ל. ולכאורה יש להתפלא על זה, כי הלא מהדרש לבד אשר ידרש בהם, אין ראיה כל כך על יתרון דברי רבנו ז"ל ורוממותם [כמבאר לכל הבקי בספרי הדרשות, שאין מזה ראיה כל כך]. אבל כפי הדלאותיו את החספא אשר הדלה לנו בספריו הקדושים, למצא את הכלל הראשון הנ"ל, וגם שאר הכללים אשר כתבתי בהקדמת ספר באורי הנ"ל, נחשבים ספריו הקדושים, לבאור ופרוש ממש ללקוטי הקדושים.

ואחר שהדלה לנו ר' אברהם את החספא, הנה דבריו המפורשים מחוורים כשמלה, בדברי מוהרנ"ת בהקדמתו לליקוטי הלכות, שכל מה שהוצרך כל כך להאריך הכל הוא כדי להכניס בלב את דברי רבינו הק' בהתורה עליה נבנית הלכה זו, וגם בגלל עמקות החידושים שחידש מוהרנ"ת בפשיטות בהתורה על פי הקשרים המסתתרים בהתורה, וז"ל:

וגם מצד החדושים בעצמם, כי דברי רבנו זכרוננו לברכה, הם עמקים ורחבים מאד. ובכל תורה ותורה יש כמה וכמה הקדמות וענינים וחדושים נפלאים בכל החדושים שהם יתברך פקח עיני לחדש בהם, כלם קשורים ומהדקים בקשרים הרבה בדבריו הנוראים והקדושים ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחדוש שחדשתי בעזרת ה' יתברך, בכלם צריכין לחזור בכל פעם לכל חלקי התורה שגלה רבנו זכרוננו לברכה, שפלוה מחלקים ופרטים הרבה מאד ועל-כן הכרחתי בכמה מקומות להאריך ולהרחיב הדבור ולחזור ענין אחד כמה פעמים, אולי יכנס בלב המעיין תכן הפונה האמתית לידע החדוש על בריו והעקר שיבוא על ידי זה לידי מעשה, להתעורר על-ידי זה לקיים דברי רבנו זכרוננו לברכה, בפשיטות, לקיים ההקדמה שהוצאתי מדברי רבנו זכרוננו לברכה, אשר עליה בנתי הבנין ההוא, כי מאד עמקו מחשבותיו.

האוצרות הגנוזים בין מסתורי הדרושים הארוכים

ובכן, הבה ננסה אף אנו בקוצר שכלינו, לילך בעקבות ר' אברהם ז"ל, לצעוד במשעולי ההלכות לנבור בין מסתורי דרושיו הארוכים, לגלות האוצרות הגנוזים בביאורים מתוקים עמוקים ופשוטים, על דברי התורה עליה הם מיוסדים.

כמובן שאין יכולת במסגרת קטנה זו להסביר אפי' הלכה אחת על פי התורה עמה הולכים בחודשים אלו כלל אנשי שלומינו, וכמה שכן ננסה אי אפשר להאריך ולהרחיב אפילו על סעיף אחד מהתורה, שכן צריכים את היקף כל ההלכה [ושמא גם כל ההלכות על תורה זו], כדי להבין את המהלך היוצא מדברי מוהרנ"ת בההלכה על קשרי התורה.

ובאמת, זהו אחד מהקשיים בלימוד זה; היות שמוהרנ"ת

הראשונות אבות גבורות קדושות. וידוע הכלל השישי מהח"י כללים שכל דוגמא היא בדווקא, א"כ צריך ביאור על פי קשרי התורה מדוע נקט דווקא את זה לדוגמא.

ומסביר זאת מוהרנ"ת כבדרך אגב, וז"ל:

תחלה צריכין לסדר שבו שבו של מקום ומזכירין בתפלה עצם חסדיו ותפלה בברכה ראשונה ששם עקר כונת התפלה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, הינו בחינה הנ"ל שבתחלה משבחין אותו ותפלה בעצם חסדו שהוא תפלה עושה חסד תמיד וכל מה שעושה הכל לטובה, כמו שאומרים שם, גומל חסדים טובים וכו' עד מלה עוזר ומושיע ומגן, הינו שבודאי כל מה שעושה ה' תפלה הכל חסד גדול וטוב אמתי ונצחי. ואחר כך מתחילין אמה גבור שהוא כנגד מדת הגבורה דקדושה ששם עקר תקוה הפלים כידוע ושם מזכירין גבורותיו ונפלאותיו שיכול לתקן הכל... [כאן הוא מאריך על פרטים מתוך ברכה זו על פי התורה], ותכף אחר כך אומרים קדושה וברכת אמה קדושה, שזהו בחינת עצם התכלית שיזכו ישראל אחר התחיה שיקדישו שמו ותפלה בכלל כל הקדושים אשר יהללו סלה, אשרי הזוכה לזה.

(הל' מילה הל' ה' - הבנויה על תורה זו, אות ה').

מוהרנ"ת מבאר עניין שלש ברכות אלו שהם סוד הביטול והכלים והתכלית בקשרים נפלאים, מובלע בתוך דרושו, אך המשים אל ליבו מבין כי זהו הביאור על הקשר בין דוגמא זו לבין קשרי התורה, להאריך דווקא בשלש ברכות אלו. [ובעומק יתר, נראה שהוא מתרץ גם קושיא שנשאלת על התורה, שהרי אצל חז"ל זה נקרא קדושה ורבינו הק' קורא לה 'קדושות', ולכן מוהרנ"ת מדגיש שזה עולה גם על קדושה וגם על ברכת אתה קדוש].

ג. אודות הכלל החמישי שכל פסוק מובן יחד עם כל הפרשה והנושא

באות ב' מביא רבינו את הפסוק ויהי האדם לנפש חיה - לרוח ממללא, וידוע הכלל [החמישי] שכל פסוק שמובא בהתורה צריך להבין על פי קשרי התורה את כל הפסוק והפרשה והנושא, והם יחזרו ויאירו את התורה.

גם בזה מבאר מוהרנ"ת כבדרך אגב, על פי התורה הזאת את כל עניין אדם הראשון.

לדוגמא בהלכות תפילת ערבית הלכה ד' אות י"ג וז"ל:

וע"כ היה כל העולם תלוי על אדם הראשון שאם לא היה חוטא בעץ הדעת טוב ורע והיה מתפלל תפילתו אז היה מתקן הכל בשלימות כמבואר בכתבי האריז"ל.

וכשמתבוננים יותר מובן, כי זה העניין למה אחרי שנברא האדם - נפש החיה הזה, הניחו השי"ת בגן עדן, כמובא בסוף התורה. כי תכלית בריאת האדם בעולם שפל כזה היא שגם מעולם ההעלם והפירוד יגלה כי ה' אחד ושמו אחד ויזכה לדעת שגם הרע נברא לטובתו [עיי"ש בהלכות תפילת ערבית הנ"ל], והוא לא עמד בזה ואכל מעץ הדעת טוב ורע, [ואחר כך עוד כפר בטובתו של מקום עיין בפירש"י], וע"כ נתגרש מהשדה והגן, כי

כל מציאותו היא שנברא כדי שיתפלל תפילתו ויעשה ממנה אחד [שזה עניין הורדת המטר שהוא השקיית השדה ממימי התורה של ה'שוב' (עי' בביאור הליקוטים)], ואז נבראו ממנו הרבה נשמות דאזלין ערטילאין, אבל איש בער לא ידע שכל זה הוא להשמדם עדי עד כמבואר באריכות במזמור זה שאמר אז.

על זה הדרך מפוזר ברחבי ההלכות על התורה שמסתתרים עוד הרבה ביאורים על התורה מתוך הקשרים, על עניין אדם הראשון.

ד. אודות הכלל הי"א כי ביאור הפשט הפשוט במאמר חז"ל תואם עם גילוי התורה

באות ב' מביא רבינו מאמר חז"ל "השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיו", וידוע הכלל [האחד עשר] שצריך להבין גם את פשט המאמר חז"ל על פי דברי רביה"ק בתורה. והנה מאמר זה נאמר על עניין קריאת שמע ולא תפילה וצריך להבין איך עניין קריאת שמע הם חלק מקשרי התורה.

וכבדרך אגב בתוך דרושו מסביר זאת מוהרנ"ת וז"ל:

כמו שכתוב ב"ואתחנן", אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים וכו'. וכן חוזר ושונה שם כל מעשה ה' הגדול והנורא אשר עשה במתן תורה שדבר עמכם פנים בפנים וכו' ואחר כך אמר 'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד' שהוא מצות קריאת שמע בכל יום שמחייב כל אחד מישראל לומר קריאת שמע בכל יום במסירת נפש כדי לכלל באחד. ועל-כן סותמין עיניהם בשעת קריאת שמע כדי לכלל בהתכלית שהוא כלו אחד שאי אפשר להכליל שם כי אם על-ידי סתימת העינים היטב וכו'.

(הל' מילה הל' ה' - הבנויה על תורה זו, אות י"ב).

גם בסעיף הקודם מסביר כבדרך אגב את הפסוקים הסמוכים לפרשת שמע דהיינו פסוקי ואהבת, וז"ל:

ואחר כך אומרים, ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, שהוא הממונ, לקשר אור הרשימו בלבם ונפשם ומאדו שהוא ממונו, שכלול כל חמדת עולם הזה שיבטל הכל בשביל אהבת השם ותפלה, כי עקר התקשרות אור הרשימו הוא קשמוטה ומקדש גם את ממונו מחיזו דהאי עלמא (שם אות י"א).

וכן מבאר שם הרבה פסוקים מהפרשיות הסמוכות, אשר בלימוד שטחי נראה כאילו המה באופן אקראי דרך הלבשת דרושו בפרשה זו, אך המתבונן בזה יבין עד כמה הוא טורח בכל זה לבאר את עמקי וקשרי התורה.

ה. ביאור לשונות הפסוקים על פי המקורות

באות ד' מובא שיש בחינת רצוא ושוב, אך רבינו אינו מבאר את מקור הדבר. וידוע הכלל האחרון שסמך על המעיין שידע את שורש הדברים, ועניין רצוא ושוב מוסבר בספרי קבלה אך הלשון רצוא ושוב מקורו בהפסוק ביחזקאל.

וכך כותב מוהרנ"ת:

ועל כן יעקב אבינו שזכה להוליד י"ב שבטים בקדשה, כי מטתו היתה שלמה בלי פסול, על כן זכה לנחלה בלי מצרים, כי נתבטלו כל המצרים והדינים על ידי שזכה להכניס כל הי"ב גבולים לפנים בבחינת כלו אחד, כי אוריתא וישראל וקדשא בריך הוא כלא חד.

(הל' מצרנות הל' ג' - הבנויה על תורה זו, אות ה').

ובהתבוננות בדברים אלה נשכיל להבין, כי כאשר יש לאחד את הדעת של כולו טוב הרי זה אצלו נחלה בלי מצרים שגם הרחוקים ביותר נמצאים בפנים, וגם ירידתם והשוב שלהם הוא כולו לטובה. ולכן הצדיק שמסתכל על התכלית תמיד, אזי גם כאשר ח"ו חותכים לו איזה אבר דהיינו שאיזה נשמה משדהו נקצרת ונזרקת לחוץ, הוא יודע שגם ייסוריו הגדולים הם לטובתו ולטובתם. ואת הדעת הזה הוא מאיר לכל מי שמצפה אליו, וכאשר הם מקבלים את דעתו קדושה זו, הם מאמינים לו שהכל לטובתם הנצחית וממילא אין שום רע וחוש כלל, ואז הם תמיד בבית לפני ה'.

וזה גם החילוק בין הצדיק המופלג "בעל השדה" לשאר הצדיקים, כמו שמוהרנ"ת מבאר לנו במקום אחר:

כי הצדיק השלם כמו משה רבנו יכול לבטל עצמו אל התכלית תמיד אפלו בלא כניסתו לתבה. ועל-כן צדיק כזה באמת הוא יכול לבטל הדין לגמרי מכל העולם. אבל שאר צדיקים אין יכולין לבטל עצמן כי אם כפסותמין עצמן ונסגרים בחדרים, בבחינת לה עמי בא בחדר. וזהו בחינת כניסת נח בתבה כנזכר לעיל, שמחמת שלא זכה לתכלית הבטול בשלמות על-כן לא היה יכול להמתיק הדין מכל העולם. וגם הוא עצמו וביתו לא נצולו כי אם על-ידי שנתן לו ה' תבירה עצה שיכנס בתבה, ושם דיקא זכה לבחינת בטול. כי הוא לא היה יכול לבוא לבחינת בטול כי אם על-ידי כניסתו לתבה כנזכר לעיל. ועל-ידי בטול זה זכה על כל פנים לבטל הדין מעצמו וביתו ולקיים העולם על-ידי זה כנזכר לעיל.

(הל' תפילת ערבית הלכה ד' - הבנויה על תורה זאת, אות י"ז).

גם כאן, אם לא עוצרים לחשוב לקשרו לקשרי התורה לא שמים לב מהו החילוק בין הצדיק המופלג הבעל השדה, לבין שאר הצדיקים נשמות גדולות שמבאר כאן מוהרנ"ת כבדרך אגב.

עד כה עזרנו ה' לדלות כפי קוצר שכלנו ומיעוט מפעלינו מרגליות ופנינים מבין בתרי הלכותיו של מוהרנ"ת המיוסדים על תורה זו.

וכאמור, כן הוא בכל ההלכות הבנויים על התורות, רק שאין נראה כך רק למי שחותר ומעמיק בהם וכלשון ראבר"ן. ולא נשאר לנו אלא לומר: הפוך בהם והפוך בהם, לשקוד על דלתי הלכותיו הק' להתעמק בהם עוד ועוד, עד שתזכו לבוא אל תכליתו, לגלות סודות ביאורי התורה וללכת בהם לטוב לנו כל הימים.

ומוהרנ"ת כבדרך אגב מסביר את עניין כל הפסוק שם עם פירוש רש"י על פי קשרי התורה, ולפי זה מאיר יותר את הסבריו על התורה, וז"ל:

וזהו והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק, שצריכין לקבל החיות מאור הבטול בבחינת רצוא ושוב כמה פעמים כמראה הבזק, ופרש רש"י כאור היוצא מבין החרסים שהוא אור התנוצצות הניצוצות שנפלו בבחינת שבירת כלים כנזכר לעיל. הינו כפי מראה הבזק, הינו כפי הניצוצות שנפלו בבחינת שבירת כלים. כי אי אפשר להעלות הניצוצות בפעם אחת, על-כן צריכין לחזור ולעלות כמה פעמים בבחינת רצוא ושוב כדי לתקן בכל פעם כלים כדי להעלותם בהדרגה ובמדה כסדר.

(הל' תפילת ערבית הלכה ד' - הבנויה על תורה זאת, אות ל"ב).

הרי לנו כיצד מוהרנ"ת מוסיף בתוספת הארה את עניין הכלים, שהם הסיבה לצורך ברצוא ושוב [כמו שמבאר שם באריכות בעומק התורה], והכל מאיר יותר על פי הפסוק שרבינו הביאו, כאשר אפילו לא מוזכר שזהו לשון הפסוק.

ו. מדוע השמחה דלעתיד מתבטא ב"מחול"

בסוף התורה מבואר שלעתיד יעשה הקב"ה מחול לצדיקים וכל אחד מראה באצבעו וכו', וצריך ביאור על פי קשרי התורה מדוע השמחה דלעתיד מתבטא דווקא עם מחול.

מוהרנ"ת באמצע דרושו על עניין שמחת תורה על פי התורה מסביר כבדרך אגב את העניין העמוק של המחול על פי התורה, וז"ל:

וזהו בחינת ההקפות שעושין עם הספר תורה. זה בחינת מקיפים ועגולים, בחינת שמחת המחול שעתיד הקדוש-ברוך-הוא לעשות לצדיקים לעתיד לבוא. כי המחול הוא מה שמרקדין בעגול. וזה בחינת כלו אחד הנזכר לעיל, שהסוף מחבר בראש. שזהו בחינת עגול כי בהעגול אין נפר בו ראש וסוף. וזה עקר השמחה שנתגלה אור האחדות, שעל-ידי זה נכלל ונתחבר הסוף בראש שזהו בחינת עגול בחינת מחול הנזכר לעיל.

(הל' תפילת ערבית הלכה ד' - הבנויה על תורה זאת, אות ל"א).

היינו שמוהרנ"ת כאילו רק רוצה לקשר את פרטי יום טוב שמחת תורה [שחל אז בעת חיבור הלכה זו, ואין כאן המקום להאריך בזה] על פי ענייני התורה, אך כאילו בדרך אגב הוא מבאר מדוע הריקוד והמחול דלעתיד יהיה דווקא בצורת מחול ועגול, שזה קשור לעניין ה'כולו טוב' המובא בפנים, שאין לו התחלה וסוף.

ז. ענין הפנים והחוץ

בתחילת התורה מובא שהבעל השדה מכניס את הנשמות לפנים. וצ"ב מהו עניין בפנים ובחוץ על פי התורה.

אשכילה בדרך תמים

תובנות מאירות העולה מעמקות קשרי התורה

לטייל בתורתו - יהושע קליין

אל תלכי ללקוט בשדה אחר

התגלות דרך אחדות התפילה, הנובעת מעדן ומשקה את הגן, לחזק את כל המטיילים בשדות העליונים, לעמוד בעוז ותוקף מול ייסורי פיזור הנפש שמתגברים דווקא בשעת התפילה, לשמוע את קול קריאת השכל, שאף על פי שהנפש אינה שומעת כלום, עם כל זה העיקר הוא לדעת ולהאמין לדיבורי השכל שבאמת הנפש יודעת הכול, ורק מחמת התפזרותה בהבלי העולם הזה אינה שומעת את תחנוני הדיבורים המבקשים מאיתה לבל תתפרד מהם.

כפי העולה מתוך השאלות והקשרים הנפלאים, ומתוך כותלי ביאורי מוהרנ"ת בליקו"ה הלכות תפילת ערבית ה"ד

השמע לאוזניך מה שאתה מוציא בפך

באות ב' רבינו מספר לנו על האדם שהולך בתפילה כאדם המטייל בשדה, והולך ומלקט פרחים נאים ויפים מאוד. רבינו מוסיף ומגלה שהדיבור יוצא מהנפש, והדיבור הזה שיוצא מהנפש הוא בא לאוזני המתפלל, כמו שכתוב השמע לאוזניך מה שאתה מוציא בפך, ואזי הדיבור מתחנן ומבקש לבל תתפרד ממנו.

והנה, בדברי חז"ל, ביאור המאמר "השמע לאוזניך מה שאתה מוציא בפך", אינו בא לומר שהדיבור בא מאילו לאוזני המתפלל כמו שרבינו מבאר, אלא להיפך, יש בדברים אלו הוראה למי שמתפלל: תתפלל בקול באופן כזה שלפחות יגיעו קול הדיבורים לאוזניך!

ועוד יש חילוק בין דברי רבינו לפשט דברי חז"ל, שלפי חז"ל הדיבור בעצמו אינו מדבר שום דיבור, אלא הדיבור הוא הדיבור ואין בלתו. דהיינו אם האדם אומר 'ברוך', הרי מה שנשמע לאוזניו זו המילה 'ברוך', ואילו לפי דברי רבינו, הדיבור בעצמו מוציא עוד דיבורים אחרים, והם אלו שנשמעים לאוזני המתפלל, דהיינו שה'ברוך' אומר לנפש, אנא אל תתפרדי ממני.

ואם כן, בוודאי יש עומק שגנוז בתוך התורה, סוד עמוק, שעל פיו, ובדרכו, נוכל להבין מה היישוב בין לימוד הפשט של המאמר חז"ל ובין הדרך הפנימית והנסתרת בה רבינו מבאר את המאמר חז"ל.

איך אפשר למעשה לבלול את כל התפילה כאחד?

ולפני שנקדים ונאמר מה היסוד שמתגלה בדברי רבינו שעל פיו יתיישבו כל הקושיות והפליאות, נקדים ונשאל באותה נקודה שכל הלומדים כולם מתקשים בה ואינם מוצאים דרך להבין מה באמת רבינו מתכוון באומרו שצריך לעשות מכל התפילה אחד, הרי זהו דבר שנראה

ויאמר בועז אל רות

בסוף התורה רבינו אומר שבועז זה השכל ורות זה הנפש. רבינו מסביר שהשכל אומר לנפש שתקשיב היטב לקול דיבורי התפילה, כי כשאדם הולך בתפילה הוא מלקט שושנים נפלאים ופרחים וציצים. ולכן השכל שהוא בועז אומר לנפש שהיא רות שלא תלך ללקוט בשדה אחר, דהיינו שלא תתפרד מהדיבורים, וגם לא תעבורי מזה, שאף שהיא מוכרחת לילך עוד וללקט עוד ועוד דיבורים, שלא תשכח את הדיבור הראשון אלא תעשה מכל התפילה אחד.

אבל באות ב', שם רבינו מייחס את הדיבור הזה שקורא לנפש לא ללכת וללקוט בשדה אחר, לא אל השכל, אלא אל הדיבור בעצמו. דהיינו, שהדיבור בעצמו הוא זה שמבקש מהנפש לבל תתפרד ממנו, שעל זה נאמר 'השמע לאוזניך מה שאתה מוציא בפך', ואם כן יש להבין האם השכל הוא זה שמדבר עם הנפש כמו שמבואר בסוף התורה על הפסוק ויאמר בועז אל רות, או שהדיבור בעצמו שיצא מהנפש הוא זה שמדבר עם הנפש לבל תתפרד ממנו?

ובעז"ה כאשר יבואר העניין הזה נוכל לפסוע בכל משעולי התורה מתחילתה ועד סופה לבאר כמה וכמה עניינים מורכבים נפלאים.

אך כדי להקדים ולבאר את דברי רבינו, נשוב ונדקדק בדבריו הקדושים, כיצד יעלו ויתחברו דרשותיו בשני מאמרי חז"ל אותם דורש בדרכו הנפלאה, יחד עם פשט דברי חז"ל המבוארים שם במקומם [כי כבר נודע בשערים, שערי הלימוד וההתעמקות בדבריו הקדושים, מה שכתב הגאון החסיד ראבר"נ ז"ל, בכלל ה"א שבכל מקרא או מאמר חז"ל שרבינו דורשם שלא כפי דרך הפשט, הרי באמת בקשרי התורה רבינו עצמו חותר לחבר את פשט הכתוב עם ביאורו הפנימי והעמוק, באופן שלא נראה כלל אלא למי שחותר ומעמיק בהם].

לשדה והוא אינו זוכה כלל לטייל בתפילתו בתוך השדה ולראות את יופי יקר השדה ואפילו לא לשמוע את דיבורי התפילה ותחנוניהם (וכמו שיתבאר בהמשך התורה).

ועל כן מי שאינו מבין ואינו חל ומרגיש כלל על מה רבינו מדבר, כי הוא אינו שומע כלל את דיבורי ותחנוני האותיות והתיבות, ונראה לו כאילו אין הדבר נוגע אליו כלל כי אם לצדיקים מופלגים עובדי ה' שכל מילה היוצאת מפיהם נשמעת ובאה לאוזניהם בתחינה ובקשה עד כלות הנפש. הרי שזה באמת הסימן שרבינו מגלה לכל אחד מאיתנו כמה אנו באמת כמו נשמות ערומות שיצאנו מחוץ לשדה העליונה ולכן איננו שומעים כלל את דיבורי התפילה.

ומה יעשה רחוק מרוחק כזה, שרובנו ואולי כולנו, בכלל אלו הרחוקים שאינם שומעים כלל את הקולות והברקים. כיצד אנו נזכה להיכנס מתוך הריחוק הנורא אל תוך השדה ועבודת התפילה?

לכן בא ברוב רחמנותו וחמלתו הבעל השדה, והמשיך תורה וגילה לנו את הסוד הנפלא 'ויאמר בועז אל רות', כי מחמת שהנפש אינה שומעת את קול הדיבור ותחנוניו, השכל, שהוא בעל השדה, ניגש ומתקרב אלינו, ומגלה לנו שבאמת הדיבור מתחנן ומבקש, רבינו אומר לנו, תדעו את הדבר הנפלא הזה שהדיבור מדבר איתכם בתפילה, נכון שאתם לא שומעים, אבל על כל פנים תדעו, ותתקעו את זה חזק חזק בדעתכם וזה יהיה תחילת תיקונכם [וכמו שיתבאר להלן].

גילוי תורה ס"ה - השקאת האילנות הצמאים

כי באמת עצם גילוי תורה ס"ה, כלליות כל התורה, היא בבחינת 'ויאמר בועז אל רות', שהשכל שהוא בעל השדה, הוא מדבר עם הנפשות, דהיינו כל לומדי התורה, תלמידיו המבקשים דרך כיצד להיכנס לתוך שדה התפילה. והוא אומר לנו 'דע כי יש שדה', אתם לא יכולים לראות עדיין, כי אתם מחוץ לשדה, אבל תדעו. ואחר כך הוא ממשיך ואומר עוד ועוד ידיעות, הודעות של השכל שמודיע לנפש את המציאות האמיתית שנסתרת מעיניהם ורחוקה מאוזניהם, שיש גם עוד בחינה בשדה, אלב אתם לא רואים ולא שומעים.

ומה יעזור ומה תועיל ידיעה זו גרידא?

בזה רבינו מגלה סוד נפלא:

הרי בעת שהאדם עומד להתפלל, אם הוא לא יודע מצד הידיעה שהודיע לו השכל באמיתיות האמת, שכרגע הוא הולך בשדה ומלקט ליקוטים נפלאים, אזי בוודאי שהאדם ירוץ ויעבור על כל התפילה במהירות, ואז בוודאי אין שום סיכוי שבעולם שהוא יתחיל אי פעם לראות את יופי המילים ובוודאי שלא ישמע כלל את דיבורי ותחינות הנפש.

ועל כן השכל מודיע להנפש, שבגלל שהיא לא שומעת והיא מאוד רחוקה מלשמוע ולראות את הוד יופי התפילה יקר השדה וגידוליו, אז על כל פנים תדעי היטב

על אנושי וחסר יכולת לאדם רגיל מהשורה, איך אפשר לא לעזוב את המילה הראשונה כשעוברים למילה הבאה, ומכל שכן כאשר עומדים במילה האחרונה שיש לתפילה. ואדרבה נראה בהשקפה ראשונה, שכאשר האדם יתאמץ מאוד לעשות מכל התפילה אחד, אזי הוא יסתבך בסבך המילים וכוונת התפילה ויצא קירח מכאן ומכאן.

ועוד יש לברר באותו העניין, להבין מה הכוונה שהאות הראשונה של התפילה, יש בה כוונה בפני עצמה. הרי לכאורה אין שום משמעות לאות אחת בלי מילה שלימה. וכן יש מילים שלמות בתפילה שאין להם שום משמעות ויופי בפני עצמם לולי שמחברים אותם יחד עם מילים אחרות שמסבירות את משמעותם, וכיצד אפשר לומר שתיבה זו מתחננת שהאדם יישאר רק איתה, כאשר אין לה שום משמעות לכאורה, רק אם היא מתחברת עם התיבה שזולתה.

אורות וכלים - נעשה ונשמע!

אומנם, ביאור מהלך התורה נמצא ביסוד אחד שכולל בתוכו את כל התורה (ובכל תורה יש כמה יסודות כאלו שמנקודה אחת כזו אפשר להתחיל ולסדר את כל התורה), והוא מרומז כמה וכמה פעמים בכל חלקי התורה, אבל עיקרו נמצא בעניין הכלים והאורות. שכדי להגיע אל תכלית האור, צריך בתחילה להכין כלים חזקים וטובים שהם יוכלו לקבל בתוכם את האור הנפלא של הביטול.

כי רבינו מסביר, שהמוח והשכל הוא כמו כלי ואור, כי המוח הוא כלי אל השכל. דהיינו שהשכל הוא עצם השגה כמו רעיון מופשט. והמוח הוא האיבר האנושי הגשמי, שאף שגם הוא יותר רוחני מאשר שאר איברי האדם, אבל בייחס לשכל הוא כלי אליו [ואפשר קצת לקרב את זה אל הבנתנו מכרטיס זיכרון (דיסק או קי) שהוא כמו כלי אל המידע והשכל שנמצא בתוכו].

וכן אחר כך בסוף המאמר רבינו חוזר ומזכיר את הכלים בביאור הפסוק 'וצמית והלכת אל הכלים ושתית מאשר ישאבון הנערים'. שהמוחין הם הכלים של השכל שלתוכם צריך להמשיך את אור הזריחה של הרשימו ואז הם נשארים חקוקים אצל האדם.

ובתוך התורה שנמשכת לתוך הכלים, יש בה בעצמה שתי בחינות [כי כל בחינה כלולה מכל הבחינות] שהנעשה של התורה, החלק המעשי הוא חלק הכלים שיש בתורה, ובתוך הכלים האלו של הנעשה שיש בתורה, שם נמצא האור והזריחה שהיא הרשימו של הביטול, והוא הנשמע.

הידיעה שיש 'אור' הוא הדרך להתחיל לתקן 'כלים' אל ה'אור'.

ועל כן, יש להבין, שבאמת בתחילה, האדם אינו שומע כלל את קול דיבורי התפילה שמתחננים באוזניו לבל ייפרד מהם, וזה באמת מה שהאדם יכול לראות ולהבין את גודל ריחוקו מהשדה. כי כל אדם שאינו שומע את דיבורי התפילה, זה בעצמו מוכיח לו שהוא יצא מחוץ

שכאשר את עומדת להתפלל ויוצאים ונזרקים מפיך דיבורים יקרים תטי היטב אוזניך בפשיטות מתוך אמונה גדולה שאכן אותם דיבורים כל אות וכל תיבה עומדים ומתחננים ומבקשים לבל תתפרדי מהם, אפילו שבוודאי את רחוקה כעת מלשמוע ממש את אותם דיבורים.

השמע לאוזניך בשתי מדרגות – נעשה ונשמע

כי הנה רבינו מגלה (וכמבואר לעיל) שהצדיק על ידי הביטול והרשימו, ממשיך תורה ומשקה האילנות, והתורה היא בבחינת נעשה ונשמע, שהם שתי הכתרים. והיינו, שבתוך תורתו יש שתי בחינות, הבחינה הראשונה היא 'נעשה' שהם הכלים שהאדם צריך לעשות ולהכין, ואחר כך 'נשמע', שאחרי שמכין את הכלים הרי האור 'נשמע' מאליו (ועיין בליקו"ה תפילת ערבית ד' אותיות ל"ב - ל"ד).

ועל כן באמת בתחילה האדם צריך לעשות עבודה של 'נעשה' שהוא מתפלל באופן כזה כאילו הוא אכן שומע את תחינת הדיבור ובקשתו אפילו שהוא אינו שומע. וזה כמו הפירוש הפשוט של דברי חז"ל במאמר 'השמע לאוזניך מה שאתה מוציא בפיך' שתאמר את הדיבור באופן כזה שאכן אתה יכול להקשיב ולהטות אוזניך שוב ושוב לדיבור היוצא מפיך, ואל תתבהל ותמהר ח"ו ללכת להלן במרוצה ומהירות לשאר דיבורי התפילה, אלא תתעכב על כל מילה ותנסה לשמוע את מה שמעבר לפירוש הפשוט שיש לה, תנסה להטות אוזנים ולהתדבק יותר באור האינסופי שנמצא בכל אות ובכל מילה.

והפירוש הפשוט של מאמר חז"ל, הוא הכלי אל האור, כלומר, שהוא הכלי אל הפירוש שרבינו מפרש, שיש באמת דיבור שהדיבור מדבר בעצמו, ואת הדיבור הזה ואת הפנימיות שיש בכל מילה בתפילה, הפנימיות של אור האחדות של השי"ת שהוא האור של התכלית, אי אפשר לקבל כי אם על ידי הכלים האלו שהאדם מתעכב בפשיטות על כל מילה בתפילה ומנסה למצוץ את כל האור והחיות שיש בה. כי על ידי הנעשה, ממילא הדיבור בא ונשמע לאוזניו, והבן היטב.

עיכוב הראיה כשהדבר עובר במהירות מול העיניים

ומעתה לפי זה תבואר עוד נקודה חשובה במאמר, נקודה הצריכה ביאור:

רבינו אומר שיש שתי סוגים של מצבים שונים לגמרי, שבהם יש מעכב על כוח הראות של האדם.

הא' שהאדם מתבונן על דבר רחוק, והוא לא יכול לראות רחוק בגלל שהראות נתפזרת לצדדים וכן שהראות נקלשת.

הב' שלפעמים באמת אין בעיה שהדבר רחוק, אדרבה הוא מאוד קרוב, אבל הוא עובר במהירות מאוד מאוד גדולה מול העיניים, הוא ממש טס לפני האדם, ומחמת גודל המהירות של החפץ העיניים של האדם לא

מסוגלות לקלוט בכלל מה עבר להם לפני העיניים.

והנה, לגבי המצב הראשון, שהאדם מנסה לראות למרחוק, אכן רבינו מאריך לבאר מה הקשר בין העניין הגשמי הזה לכל מהלך התורה. דהיינו שהאדם צריך לראות את התכלית הרחוקה מאוד, ועל כן הוא צריך לסתום את העיניים בחוזקה כמו האדם שמכווץ את עיניו כאשר הוא רוצה להסתכל רחוק מאוד.

אבל בייחס למצב השני, שלפעמים הדבר עובר במהירות מול העיניים, צריך ביאור, מה העניין הזה שייך לכל מהלך התורה, הרי אין דבר שרבינו מזכיר במאמר בלי שהוא מחובר בכמה קשרים לכל מהלך התורה. ויש להבין כיצד יש לאדם ברוחניות מצב שבו יש תכלית שעוברת לפניו במהירות, ומה הפיתרון והעצה לבעיה זו.

וגם לא תעבורי מזה – שהתכלית לא תעבור במהירות מול העיניים

אבל לפי מה שהתבאר לעיל, בעניין עבודת התפילה, שעיקר העבודה בתחילתה שהאדם צריך לסגל לעצמו להתקדם לאט לאט בתפילה, ולא לזוז מהמילה עד שהוא נדבק בה שוב ושוב ומוצא את כל הפנימיות שבתוכה. אם כן מובן שבאמת יש בתפילה בחינה כזו שהאדם נמצא בזמן שבו הוא יכול עכשיו לראות את התכלית עד הסוף בכל מילה בתפילה, אבל מחמת שהמילים עוברות במהירות וטסות לפני האדם שמתפלל במהירות גדולה, אפילו שהם ממש קרובות אליו והוא רואה אותם מול עיניו, מחמת המהירות הוא לא מצליח לראות את התכלית שיש בכל מילה.

ועל כן נחזור ונאמר שעיקר העצה לפי דברי רבינו, למי שרוצה לזכות ללקט ליקוטים יקרים, להבין מה הפירוש לעשות אחד מכל התפילה, לשמוע את בקשת הדיבור ותחנוניו, עיקר העבודה בתחילה היא בבחינת אל תלכי ללקוט בשדה אחר, שלא יעבור במהירות כלל את דיבורי התפילה, אלא ישתהה רבות בכל מילה ומילה כדרך החסידים ועובדי ה', גם אם בתחילה הוא אינו חל ומרגיש שום אור ותוספת דבקות על ידי ההתעכבות על המילים.

בעל כוח ועזות

מעתה יבואר היטב כמה גודל העזות והתוקף שצריך להיות לכל אחד בפרטיות ולבעל השדה בכלליות [וכמובן ומבואר שיש בעל השדה הכללי ויש לכל אחד גם בפרטיות בחינה שבה הוא בעצמו בעל שדה פרטי]. כי כדי להיכנס לתוך השדה להתחיל ללקט את כל חלקי הנפש שהתפזרו לכל אחד, צריך תקיפות ועזות גדולה מאוד, שגם כאשר אינו מרגיש בתחילה שום אור במילות התפילה, וגם הכוונה הפשוטה שבכל מילה קשה עליו עד מאוד, ובכל תפילה הוא מרגיש כביכול זורקים אותו שוב ושוב מהשדה ומרחיקים אותו בהתרחקות גדולה מאוד, שכביכול כל הבעלי דינים אינם מניחים אותו לכוון אפילו פירוש המילות כפשוטם, בכל אופן הוא מתאמץ בעזות ותקיפות שכלו, לחבר ולצוות את עצמו

לכל מילה בתפילה בבחינת 'השמע לאוזניך מה שאתה מוציא בפיק'.

מי שרוצה לחגור מותניו

ועל פי זה יובן, הלשון שרבינו כותב באות א', שמי שרוצה לחגור מותניו להיות הוא בעל השדה, וכי הדבר הזה שיטילו על האדם את תיקון הנשמות זהו דבר קל ופשוט שכל אדם יכול לחגור מותניו לזה, הרי אפילו צדיקים גדולים מאוד אינם יכולים לגמור התיקון אפילו עם מיתתם, ומה שייך לומר לשון כזו, שכביכול מזמינים כל אחד לחגור מותניו להיכנס כביכול לנעלי ה'תפקיד' ששמו בעל השדה?

אבל לפי כל מה שכבר התבאר לעיל, מובן הדבר שכל אחד בבחינתו הפרטית יש לו שדה, ואם אמנם הבעל השדה הכללי, שהועידו אותו מראשית הבריאה לתקן את כל נשמות ישראל, אין אף אחד שכביכול יכול להיכנס במקומו ולהשיג גבולו, אבל בפרטיות, אצל כל אחד בשדה והגן של הנפש שלו, יש הרבה מה לתקן בפרטיות, ושם צריך שכל אחד יחגור מותניו בעזות ותקיפות גדול, להכניס את עצמו בכוח לתוך שדה התפילה, באתערותא דלתתא, לאסוף את כל חלקי נפשו שהתפזרו, כי על ידי התפילה הוא יכול לאוספם ולחברם יחד וכמו שיתבאר לקמן.

ועתה, על ידי חגירת המותניים והעזות והתקיפות, יושפע עליו אור וסיוע מלעילא, לתוך הכלים שטרח ויגע להכין, שקמעא קמעא יתחיל להידבק ולקבל יותר ויותר אור לתוך הכלים, בכל מילה בתפילה, עד שבאמת יזכה לשמוע את הדיבורים של דיבורי התפילה, איך שכל דיבור מתחנן ומבקש ממנו שלא ייפרד ממנו.

לעשות מכל התפילה אחד

ועתה נחזור לבאר את עניין התפילה שכולה אחד, מה הפירוש בזה וכיצד יכול כל אחד לזכות לעלות מדרגה לדרגה בעניין זה לטעום את תטעם התפילה שכולה אחד.

כי באמת יש שתי חלקים בתפילה ויש חלק נוסף שהוא מעל לאותם ב' חלקים. כעין מה שכבר הקדמנו לעיל, שבכל הדברים שבעולם יש כלים ואורות (וכמבואר באריכות בליקוטי הלכות תפילת ערבית ה"ד על תורה זו), חלק אחד הוא כלי התפילה שהם המילים עצמם של התפילה, עם פירושם הפשוט של כל מילה ומילה. החלק השני הוא אור הזריחה שנכנס לתוך אותם הכלים. ויש את הביטול שהוא למעלה מאור הזריחה והוא בבחינת אין סוף ממש.

וכאשר האדם עומד להתפלל הוא צריך לצאת ברצוא ושוב, להתדבק בתכלית הדביקות באור האין סוף, בעצימת עיניים, כדי להסתכל על התכלית ולעשות מכל התפילה אחד ממש. ושם הוא בביטול בעצמו ואזי כביכול אין שום אותיות ואין שום משמעות נפרדת לכל מילה, כי הכול אחד ממש, ושם הכול זה ביטול ותשוקה וצימאון להיכלל באור אין סוף, וזה כוונת התפילה הפנימית ביותר, ששם אין באמת שום חילוק בין תחילת

התפילה וסוף התפילה אפילו במשהו, ואי אפשר להסביר באריכות עניין זה כי זה לכל אחד כפום מה דמשער בליביה, וכמו שאין אפשרות לתאר את הביטול בעצמו, ואי אפשר לספר מה יש בו ומה האדם מרגיש ומשיג בו, כך אי אפשר באמת להאריך ולהסביר בעניין זה, ועל זה אמר רבינו בתחילת התורה שאי אפשר לספר את גודל יופי ויקר השדה וגידוליו.

רצוא ושוב בתפילה

אבל התפילה כוללת בתוכה כמה וכמה מדרגות של רצוא ושוב, ועיקר ה'שוב' שיש בכל מילה ומילה, זה שהאדם יחזור עם האור האינסופי של הביטול לתוך כלי המוח שיש בכל אות ומילה בתפילה. ואף על פי שבאמת אין בכוח הכלים שהם האותיות המילים והברכות, להכיל את גודל האור של הביטול בעצמו, ואז מתגברים הייסורים [כמו שנבאר להלן], אבל העיקר שהאדם יזכה זה אור הרשימו שהוא התורה, שיכניס בתוך הפירוש הפשוט של מילות את התפילה, איזו שהיא הארה דהארה, משהו דמשהו מהזריחה של הביטול, לתוך הכוונה שיש בכל ברכה ובכל מילה ואם יזכה אפילו בכל אות ואות.

וזה גופא אחת מהמדרגות שצריך לעשות מכל התפילה אחד, דהיינו שיעשה מהאור והכלי אחד, דהיינו שהביטול לאור האינסופי, שהוא תנועת הנפש של דביקות שכמעט ואין בה אפילו כוונה פשוטה, יתאחד עם כוונת המילים הפשוטה שיש לכל אות ולכל מילה. וכמבואר מתוך דברי מוהרנ"ת בהלכות ערבית ה"ד שצריך לעשות אחד מכל התפילה, היא בין האור לכלי, שצריך לעשות אחד מכל התפילה, לאחד את מה שמעל למילים ומעל לכל האותיות שזה הביטול שזוכים כאשר מתפללים כראוי, להכניס אחר כך את כל האור לתוך הכלים שהם האותיות של דיבורי התפילה עם משמעותם הפשוטה ביותר.

ב' סוגי הייסורים, הייסורים שבחנתך והייסורים של הצימאון.

ומעתה מבואר, שכל העניין שרבינו מגלה באות ג', שעיקר התכלית היא אחדותו יתברך שתתגלה לעתיד בשלמות על כל העולם כולו, ושהשגת התכלית וראייתה תלויה בייסורי האדם שאז האדם מוכרח לעצום את עיניו כדי לברוח מתוך אותם ייסורים, ועל ידי זה ממשיך וקורה כל התהליך של הרשימו והתקררות הייסורים, כל זה קורה בשעת התפילה ממש (ובזה מיושב היטב מה ששואלים ומקשים על סדר מהלך התורה בשביל מה צריך את כל עניין הייסורים בתוך מהלך התורה).

והנה אם נתבונן בקשרי התורה, יש שני סוגי ייסורים הרמוזים כאן בתורה, שניהם קשורים בקשר הדוק לאחדות מול פירוד. כל סוג של פירוד וניתוק מדבר מייצר ייסורים, ולכן בתוך התהליך של הביטול ברצוא ושוב יש כמה בחינות של ייסורים.

תחילת הייסורים נמצאים בתאוות בעצמם. אומנם רוב בני האדם אינם מרגישים את הייסורים שיש בתאוות,

ייסורים שמגיעים לאדם מהזרת הקטנה שברגלו ועד לשיער שבקודקדו. והכאב הזה הוא הכאב של המוח שכולל את כל הגוף כולו (וכמבואר היטב למעיין בלשון רבינו, שאחרי הביטול הכאב הוא במוח, ולעיל בתחילת אות ג' כתב שהכאב הוא באישר במקום החתך).

תיקון הייסורים בעת התפילה

ושני סוגי הייסורים, שניהם עוברים על כל מי שזוכה להתפלל כראוי.

כי בתחילת התפילה, בשעה שהאדם עומד להתפלל, הוא צריך לברוח ולעלות אל הביטול על ידי כל הייסורים, אבל בשעה שהוא נכנס לעבודת הביטול בתפילה, על ידי עצימת העיניים וסתימתם מחיזו דהאי עלמא, שזה קורה בפרט בתחילת התפילה, בברכת האבות, ששם האדם לא עוסק אפילו בתפילה על צורכי הגוף, כי הוא כביכול אינו צריך כלל שום דבר מרוב הביטול והעצימת עיניים, הביטול הזה כרוך בייסורים עצומים שהמחשבות והבעלי דינים מנסים למשוך את המחשבה לכל הצרכים והבעיות של האדם, לכל התאוות והבלי העולם הזה שהפכו כביכול לחלק אחד איתו על ידי שפנה אחריהם, וכאשר הוא רוצה לברוח מהם בתפילה הוא סובל יסורים כמו מי שחותכים ממנו איזה איבר, אפילו שמה שחותכים ממנו עכשיו הוא רק תאוה, אבל בגלל שהוא טעם ממנה כמה וכמה פעמים הוא כביכול התאחד איצתה עד שהיא נעשתה אצלו כמו איבר, ועכשיו כאשר הוא עוזב אותה היא מייסרת אותו מאוד.

ומתוך הייסורים הללו גופא, הוא עוצם את עיניו ומתבטל לאין סוף ששם יש עונג עצום, כי שם הוא למעלה מהגוף, כי התכלית היא העדן בבחינת עין לא ראתה, שעל ידי עצימת העיניים מתעדנים ומתענגים שם בעונג עצום וכל הייסורים של החתכים והתאוות, הכל בטל ומבוטל שם.

אבל מחמת שאי אפשר להישאר שם תמיד, ויש בזה שתי בחינות:

א' כפי שכבר התבאר לעיל שגם בתפילה אי אפשר להישאר תמיד דבוק באין סוף שלמעלה מהפירוש הפשוט של המילים, אלא צריך לחזור לכלים ולאיתיות. ואזי עצם הפירוד שנפרד מהביטול וחוזר אל הכלים, זה בעצמו מכאיב ומיסר אותו מאוד בהתגברות גדולה, כי עכשיו הכאב והייסורים אינם נמצאים רק באיבר אחד שחותכים ממנו, אלא כל כולו כאב וייסורים של צימאון שהוא צמא לאור ולעונג הנפלא שהיה לו בעת הביטול.

ב' שבעת שחוזר מהביטול, הרי הוא צריך להתקדם למילה הבאה, וככל שיתקדם יותר, הרי גם בסדר מוכרח, כמו שרבינו אומר, שהוא מוכרח להתקדם ולהמשיך בתפילה, בדיוק כמו ההכרח לחזור מהביטול ודוק.

אבל באמת נגעי הנפש, הייסורים הנוראים באמת, אינם רק תוצאה של האדם שהולך אחרי חיזו דהאי עלמא, הם אינם רק תוצאה של נשיכת העולם הזה בכל הכוח, אלא הם נמצאים בתאוות בעצמם. שהרי התאוות הם פיזור ופירוד, הם עלמא דפירודא, אין חיבור ואחדות בתאוות בעצמם, כל הזמן העולם מחדש עוד ועוד תאוות, אבל אין חיבור וענג של אחדות בתאוות בעצמם. לכן כל פעם האדם מוכרח להיפרד מתאוה אחת כדי לטעום תאוה אחרת ח"ו ח"ו.

ועל כן, באמת יש ייסורים חבויים, ייסורי נפש עצומים לכל מי שטועם ומנסה להידיבק ולהתאחד עם התאוות, כי בכך הוא נפרד מהאחדות האמיתית של השי"ת שזה מושג על ידי עצימת העיניים והתרחקות מכל תאוות העולם כמה שאפשר. זוהי גם הסיבה שמיד כאשר אדם הראשון לקח ואכל מעץ הדעת, נגזרה עליו מיתה, כי המיתה היא ייסורי הפרידה של הנשמה מהגוף.

אבל מחמת שהאדם כבר התחבר לתאוות העולם הזה, וכביכול נעשה איזו שהיא אחדות בינו לביןם, כאשר הוא רוצה לסתום את עיניו מחיזו דהאי עלמא, אז יש לו ייסורים אחרים, ייסורים כמו מי שחותכים לו איזה איבר, כשהאדם מנסה לעצום את עיניו מלהסתכל בעולם הזה, להיפרד מדברים אסורים, אזי כפי מה שהוא שקוע ח"ו באותם עניינים הוא מרגיש ייסורים עצומים כאילו חותכים ממנו בבשר החי. אלו הם הייסורים שיש בשעה שהאדם בא להתבטל, אבל הייסורים האלו עצמם מתבטלים תוך כדי הביטול.

אבל יש ייסורים, שאחרי שהאדם היה כבר במקום שבו כל הייסורים שלו התבטלו לגמרי, כאשר הוא מרגיש ומבין שהוא לא יכול להישאר שם תמיד, יש לו ייסורים מעצם זה שהוא נפרד מהמקום הטוב, הייסורים האלו אינם כמו מי שחותכים ממנו איבר, אלא הוא מרגיש כמו האיבר בעצמו שחותכים אותו מהאדם. יש חילוק בין ייסורים שבו האדם מרגיש שחתכו ממנו איבר, לבין ייסורים שהאדם מרגיש שהוא כמו איבר קטן שהוא חלק מדבר גדול ענק וטוב אינסופי, שעכשיו הוא נחתך ונפרד משם.

כידוע, כל דבר משתוקק לשורשו, צמא למקום ממנו נחצב. הייסורים של אחרי הביטול הם ייסורים של צימאון, צימאון של החלק הקטן שהפרידו אותו והרחיקו אותו משורשו. ואין זה דומה כלל לייסורים של האדם השלם שחותכים ממנו איבר.

ועל כן, הייסורים שבאים לאדם בעת שהוא חוזר מהביטול הם מתגברים יותר מאשר הייסורים שקדמו והיו לחלק מהתהליך שהוביל אל הביטול, כי הם ייסורים של צימאון, זה לא כמו כאב של 'תחושה מקומית', זה לא כאב שמתמקד באיזה איבר, יהיה האיבר שרק יהיה, אלא זה כאב כללי שאופף את האדם כל כולו, כעין

ועוד חזון למועד להאריך ולבאר עוד כמה עניינים בתורה זו אך מחמת קוצר הגיליון אין כאן המקום להאריך

פעילות תמימי דרך

"להקה": ארגון 'תמימי דרך' יצא בקמפיין הסברה מיוחד וצבעוני להצטרפות ללומדי התורה הזמנית

• כיצד זוכים ללכת עם תורה ולשאוב ממנה עצות עמוקות לעובדא ולמעשה
• עד שכל חיינו ישתנו ויהפכו לחיים רצופים בקרבת ה' ועשיית רצונו באמת ובתמים?

• איך הופכים את כל מאורעות חיינו לגילוי מרהיב של השגחת ה' המתגלה - כל כולו וכל חלק וחלק ממנו בצורה מופלאה וטמירה, בעומק דבריו הקדושים של רבינו בתורה הנלמדת כעת?

המילה להקה הוא ר"ת של ארבע הדברים היסודיים בהליכה עם התורה הזמנית

ל - לימוד התורה היטיב

ה - התבודדות ותפילות על התורה

ק - קיום העצות

ה - הליכה עם התורה

זאת ועוד רבות תמצאו בפנים גליון להקה טעמו וראו כי טוב.

בחודש אב - אלול יצא ארגון 'תמימי דרך' בקמפיין הסברה מיוחד במודעות צבעוניות גדולות ובהם המילה "להקה" ללא הסבר, רבים תמחו מה פשר העניין, בשבוע הרביעי לפרסום ה"להקה" הגיע התשובה, חוברת מיוחדת במינה שעושה סדר בעניין של ההליכה עם תורות ולהסביר לכל המעוניין מה וכיצד היא ההליכה עם התורה הזמנית בפרוטרוט.

ללכת עם תורה!!!

• איך מקיימים את זה ???

• איך באמת מקיימים את הדבר הגדול הזה כמו שצריך?

• כיצד נוכל לדעת שאנו הולכים עם תורה כראוי, ומקיימים את העניין הנשגב הזה בשלימות - על כל חלקיו ומרכיביו?

הוצאות קו' תורות והלכות על תורה ס"ה

ללמוד לפי הסדר הזה.

ועפ"ז אפשר לשער על פי רוב מתי נאמרה ההלכה ובאיזה תקופה נכתבה [כמובא בזה בהקדמת ספרי ליקוטי הלכות המפוארים בהוצאת מכון 'תורת הנצח'].

ומכאן ניתן להצביע באיזה שנה ותקופת ימים הלך מוהרנ"ת ז"ע בעצמו עם התורה הזמנית שלנו 'תורה ס"ה'.

היה זה בדיוק לפי מאתיים שנה!

בסוף שנת תקפ"ב [אב - תשרי] שב מוהרנ"ת מנסיעתו לארץ ישראל, ובימי ראש השנה הקדושים בהיותו בספינה, אחרי שזכה לקיים את מאמרו של רבינו הק' שאי אפשר ללכת מדרגא לדרגא אלא ע"י ארץ ישראל. בעוד שהספינה היטלטלה מצד לצד, ראשו ומוחו ולבו היו מרחשין בתורה ס"ה, ואת השגותיו אשר השיג אז העלה על הכתב - הלוא המה כתובים וחוקים בהלכות תפילת ערבית הלכה ד', בה מאריך מוהרנ"ת לבאר את ענין מה שאחרי שנמצאים בארץ ישראל צריכים דייקא לחזור [ברצוא ושוב] ועוד מרחיב לבאר ולהאיר על פי זה את קדושת ימי ראש השנה ויום הכיפורים "ה וחג הסוכות עיי"ש.

וגם אנו בני הדור האחרון, הכמהים להיות מה'תמימי דרך', נצמד בעקבות התלמיד הנאמן, ונתחזק לילך ולחיות עם התורות של רבינו הק' ולהגות ולהשתעשע בהם יומם ולילה:

"כִּי הוּא זְכוּת גָּדוֹל לְהֵאדָם כְּשֶׁזֹּכֶה שְׂיֵהֵי מְחֻשְׁבוֹתָיו מְשֻׁטָּטוֹת בְּדַבְּרֵי וְבִנְיָן זְכוּנוֹ לְבָרָה הַקְדוּשָׁה וְהַנּוֹרָא מֵאֵד אֲשֶׁר אֵין עֶרֶךְ אֵלָיו (חיי מוהר"ן פג)

סודרו כפי סדר כתיבתם.

בכדי להבין יותר ביסודיות ובעמקות את דברי מוהרנ"ת, טוב שהלומד יהיה מונח תקופה מסוימת באותו ענין ויעסוק בו וכשהוא לומד בצורה זו הוא לומד במשך תקופה את אותו מאמר ואינו קופץ בכל פעם מתורה לתורה.

הלימוד בצורה זו יאירו גם את התפילה והתבודדות מאמר שיהיה מונח באותו תקופה באות מאמר, יוכל יותר לשפון את שיחו על פיו מאחר ויהיה בקי בו שזה יאיר בחזרה את לימודו הבנתו באותו מאמר.

ויעשיר את

סדר כתיבת הלכות

מוהרנ"ת כתב את חידושיו בכמה מחזורים, כלומר שהוא התחיל לכתבם ע"פ סדר השו"ע מתחילת אורח חיים ואח"כ יורה דעה, אבן העזר, חושן משפט, וכך התחיל כמה וכמה פעמים, ברוב הפעמים הוא כתב בתחילה כל הלכות א' על כל השו"ע, ואח"כ הלכה ב' על כל שו"ע, כך הוא ברוב פעמים, יש מקומות בודדים שבהם הוא לפי הסדר הנ"ל.

לכן סידרנו בתחילה כל הלכות א', ואח"כ כל הלכות ב' וכו' וכו', בלימוד זו רואים לפעמים האין בנוי החידושים שלפעמים דבר שהוא ביאר בהלכה ב', הוא כבר לא ירחיב כ"כ בענין זה על הלכה ג', ולכן יש חשיבות מיוחדת

בחודש אלול תשפ"ב יו"ל ע"י ארגון 'תמימי דרך' הקו' שרבים ציפו לו 'קונטרס תורות והלכות על תורה ס"ה', בקונטרס מופיעים כל הליקוטי הלכות על התורה ס"ה - תורה הזמנית, והלכות סודרו בסדר מיוחד כפי סדר כתיבתם.

כידוע רצונו החזק של רביה"ק שילכו עם תורתו [שיחות הר"ן רצ"ז] ואף ציווה אותינו שיהיה לנו שיעור בספרו בעיון רב, ומה לנו 'הליכה' יותר מתאימה מאשר הלימוד בליקוטי מוהר"ן עם ביאור של המבוהק שבתלמידיו מורינו הרב נתן ז"ל שכבר הכין לנו את הליקוטי הלכות, וכל

הלומד בליקוטי הלכות יתפלא לראות איך כל קטע ממש מבאר את הליקו"מ מה שלא נראה כן לכאורה, ובלמוד בצורה הזו בו מובאים כל הלכות על תורה אחת מובטח שהאדם ירגיש גן עדן ממש בלימוד.

תועלת עצומה ללמוד ליקוטי הלכות בצורה שבה ערוך הספר שבתחילה מובא התורה, ולאחריה כל הלכות.

בשעת לימוד הליקוטי הלכות, הוא כבר מונח היטיב באותו המאמר שבליקוטי מוהר"ן שרבי נתן מבאר. ורק אחרי עיון היטיב בתורה מגלים כמה דברי מוהרנ"ת הם בעצם ביאור על הליקוטי מוהר"ן.

הצירוף של כל הליקוטי הלכות השייכים לאותה התורה יוסיפו הבנה, והלכה אחת משלימה את השניה ויפרו את הלימוד, ולכן

עקר התקון על ידי הבית המדרש הקדוש של צדיקי אמת שדורשין ומחדשים
חדושי תורה נפלאים בכל עת כפי הדור וכפי האדם והמקום והזמן, ומחזקין
ומשיבין את נפש כל אחד אפלו הפגומים מאד מאד (ליקו"ה).

תמונות הוד ממראות מרהיבות העין ומשובבי נפש מלימוד התורה הזמנית - תורה סה
בהיכל התורה המפואר בעיר אומן שע"י "לטייל בתורתו".

לטייל
בתורתו

פרויקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקושי מוהר"ן

וְאָפִילוּ מִי שְׂאִינוּ בֶּרֶךְ הָכִי לְהַמְשִׁיךְ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה בְּעֶצְמוֹ יָכוֹל לְנַחֵם עַצְמוֹ
עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁכָּבֶד קָבַל מֵרַבּוֹ שֶׁיִּתְחַדְּשׁוּ אֶצְלוֹ וִירְגִישׁ נְעִימוֹת
מְתִיקוֹתָם מִחֲדָשׁ שְׂגֵם זֶה בְּכָלֵל חֲדוּשֵׁי תוֹרָה (ליקו"ה מילה ה' על תורה ס"ה)

אנ"ש בלימוד התורה הזמנית בהתעוררות ובהתחדשות

והמהדרין מן המהדרין מוסיף והולך, הינו כי אינו מספיק להם מה שמאירים ומלמדים תורת רבם בעצמה לאחרים אף גם הם מוסיפים והולכים בכל יום לחדש גם מעצמם חדושי תורה אמתיים המביאים לידי מעשה והם חותרים ומגלים עצות עמקות מה שאינו מבאר בפרוש בדברי תורתו של רבם, שעל ידי זה מחזקין את חבריהם ומעוררים אותם לעבודת ה' יתברך שכל זה הוא בחינת מוסיף והולך בחינת תוספת אור התורה בחינת חדושי תורה שמחדשים בעצמם מתוך דברי תורתו שקבלו מרבם האמתי

שיעורים וחבורות ומחזקים ומעמיקים בעבודת השם עפ"י תורה ס"ה

**לטייל
בתורתו**

פרוייקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקושי מוהר"ן

...תאמר לְצִרּוֹתַי דִּי בְּזָכוֹת אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

נִשְׁהוּא הַבַּעַל הַשְּׂדֵדָה הָאֶמֶת,
נִשְׁהוּא מִשְׁגִּיחַ עַל כָּל הַנִּשְׁמוֹת
נִשְׁבֵּגַן לְהַשְׁקוֹרֵת אֶת הַנִּשְׁמוֹת
הַגְּדֹלִים בְּהֶגֶן, וּלְגִדְּלָם...

וְאַתָּה רַחֲמֵת עַל נִשְׁמָתִי וְהִבֵּאתָה בְּגוֹף הַזֶּה
בִּימֵי אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ הַבַּעַל הַשְּׂדֵדָה
אֲשֶׁר עַל יָדוֹ הָיִיתִי זֹכֶה לַעֲלֹת אֶל
מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר הָיָה שֵׁם אֶהְיָ בְּתַחֲלִית
בְּרִיאַת הָעוֹלָם, וְלִזְכוֹת לְהַכִּיל בְּךָ
הָאֵין סוֹף בְּתַכְלִית הָאֲחֻדוּת...

(מתוך תפילת הבוקר ט' הסוכבת על הלכות נט"י ג)